

flor de card

PREMSA
CORONA

Sant Llorenç des Cardassar * Juny del 2007 * núm. 349

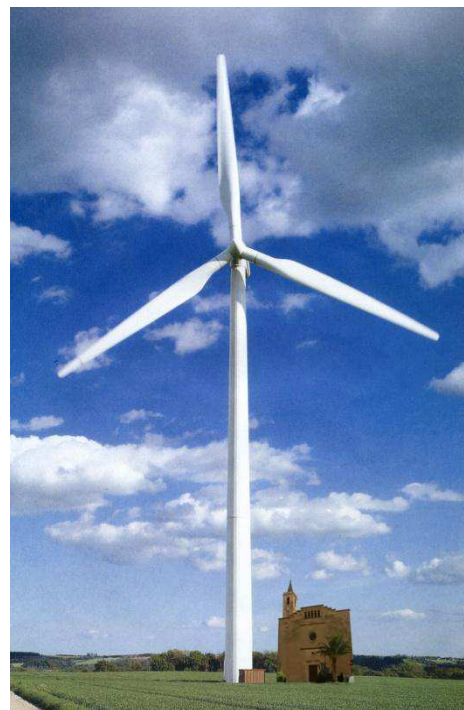
1972-2007
SANT LLORENÇ
DES CARDASSAR

Aquesta és la imatge aproximada que presentaria Sant Llorenç si s'aprofassin els dos projectes de parcs eòlics que s'han presentat: set molins a s'Esquerda/muntanya d'es Tresor i sis molins a les muntanyes de Pocafarina. També en volen instal·lar quatre més a la muntanya d'es Pou Colomer.

A la imatge de la dreta podem comparar l'altura dels postes (125 m) amb la del campanar (34 m).

Les pales duen una circumferència de 90 m i roden a 260 km/h.

S'hauran de construir 4'5 km de carreteres.

L'equip de govern

Com era de preveure, en el ple del 16 de juny en Mateu Puigròs va esser elegit batle de Sant Llorenç per quarta vegada consecutiva, marcant un rècord que no s'havia donat mai i que potser es torbarà a tornar-se repetir. Mirant-ho des de fora, per ventura 16 anys són massa per ocupar un càrrec tan rellevant, perquè sobra temps per dur a terme els projectes que un s'ha marcat, però no oblidem que les quatre vegades ha estat el candidat més votat, per la qual cosa aquesta elecció s'emmarca no només dins l'estricta legalitat política sinó també dins la voluntat popular.

Dit això, som dels qui pensen que el Grup Independent de Son Carrió està travessant una petita crisi, ja que, a més d'haver patit una escissió cap al Partit Popular que li ha fet perdre un representant, abans disposava de tres regidors amb molta experiència -Miquel Galmés, Guillem Llull i Antoni Aguilar-, mentres que actualment en té dos de pràcticament nous. A tot això també cal afegir-hi que s'ha format una oposició en el mateix grup que qüestiona algunes decisions del batle, i que l'equip de govern compta amb dos membres menys que la passada legislatura, cosa que augmenta la feina de tots els seus regidors.

Els membres de l'oposició, com a contrapartida, també han perdut força, encara que paradoxalment hagin augmentat el seu nombre, ja que el Partit Popular no tindrà gens d'influència dins les institucions autonòmiques, cosa que restarà protagonisme a Manuela Meseguer, i, per tant, tampoc no estarà en condicions d'influir sobre les inversions que puguin fer en el nostre municipi.

Quant a Unió Mallorquina, sembla que les relacions entre l'Ajuntament i Ciutat són bones i, segons el batle, si el seu capdavanter no fos en Pasqual Soler és més que segur que formaria part de l'equip de govern.

El que és cert és que per primera vegada hi ha un equip progressista a Sant Llorenç, a Palma i a Madrid, el que pot suposar un augment de les inversions en el nostre municipi, que havien estat bloquejades sistemàticament la passada legislatura. Tot això ens dona l'oportunitat d'embastar alguns dels projectes que romanien aturats o que només estaven en els programes electorals: el retorn del tren i la restauració de les estacions, la sala Rigal, les escoles de Sant Llorenç i Sa Coma, la residència per als majors, el centre de dia a Son Carrió i l'institut. Esperem que els polítics llorencins sàpiguen moure els fils necessaris per enllestir-les, que si no és així aquesta vegada no tendran excusa i serà seva tota la responsabilitat.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecad@premsaforana.cat

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Juny del 2007

Número 349

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Maracor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Antonia Galmés

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

Ignasi Umbert

Col·laboren

Josep Cortès	Parcs eòlics	Portada
	30 anys sense tren	3
	Crònica informal	4
	Tal dia com avui	15
Bàrbara Mesquida	Poesia	6
Nicolau/Simonet	Demografia	7
Maria Bel Pont	Felicitats, tio Pep	7
Cortès/Galmés	Mateu Puigròs	8
Pau Quina	Parcs eòlics	10
	Tolo Roig	16
	Tennis	25
Quim Gibert	Aigua miraculosa	11
Joan Roig	Quintos del 47	11
	Tertúlia de cafè	26
Montserrat Nadal	El PP no funciona	12
Bernat Font	Patrimoni cultural	13
Joan F. March	La guerra	13
Joan Llull	Catalunya Nord	14
Margalida Fiol	Pàgina infantil	17
Ramon Rosselló	Història	18
Lluís i Martí	L'Escola	20
Alumnat de 6è	L'Escola	21
Crom el Nòrdic	Osset de peluix	22
Ignasi Umbert	Cardassar	24
Xesc Umbert	El temps	27
Tomàs Martínez	Energies renovables, sí	28
Bel Nicolau	Comptabilitat	
	Distribució	

Nota: Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors. De l'Editorial se'n fa responsable el Consell de redacció.

Un Aniversari per reivindicar el retorn del tren

Per commemorar el 30è aniversari de la interrupció del pas del tren per Sant Llorenç, el dia 20 de juny el GOB va organitzar una roda de premsa amb representants dels ajuntaments de Sant Llorenç, Son Servera, Artà, Capdepera i Manacor, tot i que d'aquest darrer municipi no va comparèixer cap representant.

L'acte va tenir lloc a les 11 del matí -una hora realment intempestiva quan estam a punt d'entrar a l'estiu i amb la gent fent feina-, però així i tot hi van assistir la majoria dels polítics i diversos mitjans de comunicació de la contrada, que donaven gràcies a l'ombra que proporcionaven els pocs pins que encara queden per l'estació.

En primer lloc va agafar la paraula Maria Huguet, presidenta del GOB, que va llegir el comunicat que reproduïm a continuació. Després tots els batlles assistents agafaren el micro per reafirmar que s'adherien incondicionalment a la proposta del grup ecologista.

"Tal dia com avui, ara fa trenta anys, es va tancar la línia de ferrocarril Palma- Manacor- Artà. Era el 20 de juny de 1977 quan oficialment es tancava la línia, usant però l'expressió "de forma provisional".

Aquesta estació, la de Sant Llorenç -com les de Sineu, Petra, Sant Joan, Manacor, Son Carrió, Son Servera i Artà- varen restar silencioses. Ni el renou del ferrocarrils, ni el de la gent que esperava que arribàs o que tornàs el tren de Palma es va tornar sentir en aquestes estacions. Per sort, però, des del 2003, el tren torna arribar a Sineu, Petra i Manacor.

Avui el GOB, juntament amb batlles i regidors dels ajuntaments de la comarca de Llevant (Capdepera, Artà, Sant Llorenç, Son Servera i Manacor), hem volgut commemorar amb un acte senzill aquest aniversari. Un recordatori d'un fet trist i lamentable que per sort una part (fins a Manacor) ja s'ha restituit.

Però aquest aniversari té a més a més un caire reivindicatiu. Aquesta reivindicació no és nova. Fa deu anys es va iniciar -impulsat pels Joves del

Llevant- a la comarca la Marxa pel Tren de Llevant, on any rera any milers de joves caminaren per damunt les antigues vies a fi de reclamar la recuperació de la línia Palma-Manacor-Artà i alhora l'obertura de noves línies cap a Cala Millor i Cala Rajada.

Una part les demandes es varen aconseguir i avui i des de fa quatre ja arriba fins a Manacor. Ara volem tornar posar damunt la taula el retorn fins a Artà i l'obertura de noves línies, fins a Portocristo, Cala Millor i Cala Rajada.

En aquella proposta des del primer moment hi va haver el suport actiu de tots els ajuntament de la comarca,

de tots els colors polítics, a més d'una amplíssima plataforma ciutadana, veïnal, cultural, empresarial, etc.

Estam segurs que els ajuntaments també empenyeran aquesta nova reivindicació i la demostració és que avui són aquí una bona representació dels consistoris de la comarca.

El nou govern, sigui quin sigui el seu color polític, ha de prioritzar la reobertura d'aquesta línia i la seva extensió fins a les poblacions costaneres. També ha de prioritzar l'extensió del tren fins a altres indrets de Mallorca com Alcúdia, Felanitx, Santanyí, Campos, etc.

L'impuls al ferrocarril constitueix des de fa anys, una aposta per contribuir a resoldre els problemes de mobilitat dins l'illa, mitjançant un transport net, barat, segur i ecològic, estalviant energia, donant bon servei i reduint les emissions a l'atmosfera".

En acabar els parlaments i la coca que l'Ajuntament havia portat, els representants polítics es feren una fotografia davant el magatzem, ja que l'estació no té teulada i les portes estan tapiades, presentant una imatge no gaire estimulante, però que concorda perfectament amb la situació en què es troba, després de trenta anys d'estar abandonada i a mercè d'uns polítics que es preocuparen bé de tancar l'aixeta dels doblers dels ajuntaments que no eren dels seus.

Josep Cortès

PLE DEL 16 DE JUNY

Amb el saló d'actes ple fins a la coroneta del Rei i amb l'entrada de l'Ajuntament i els porxos plens de gent que comentava la feta, el dia 16 de juny es va celebrar el ple extraordinari per a què els regidors prenguessin possessió de la seva acta i elegissin el batle per als vinents quatre anys.

Les cares del públic presentaven majoritàriament un aspecte content i distendit, prova que molts d'ells eren partidaris del que previsiblement seria l'equip de govern, però així i tot en vaig destriar algun i alguna que feien com a carona, símptoma evident de què els resultats de les eleccions o dels pactes no eren gaire del seu gust.

Entre els regidors passava poc més o manco el mateix, encara que els que passarien a l'oposició procuraven dissimular el disgust i insinuaven un mig somriure forçat que no concordava amb la mirada, que sol esser més difícil de disfressar. Els nous, sobretot els tres que era la primera vegada que s'asseien a l'escó, anaven una mica despistats, mirant aquí i allà i cercant la complicitat d'algun conegut per agafar confiança.

El darrer que va arribar va esser en Pasqual, quan ja tots estaven asseguts i a punt de començar la sessió.

-Que era a fer una cerveseta i una patatilla?

-No ho sé, però me digueren que havien vist una ensaimada farcida de nata dins es seu cotxo, en es bater des sol; p'entura era a tastar-la...

-No la degué comprar per celebrar es seu èxit electoral?

-No ho crec!

Constituïren la mesa d'edat, amb en Joan Santandreu i en Mateu Frau -el més vell i el més jove- i començaren a prendre possessió dels escons. Els del PP i el d'AGIN, que deuen esser més de missa, varen jurar el càrrec i els del GISC, PSOE, PSM i UM el prometeren. N'Antoni Sansó hi va incloure l'habitual afegit de "sense renunciar al dret de l'autodeterminació".

A continuació procediren a l'elecció de batle: GISC, PSOE, PSM i AGIN votaren en Mateu Puigròs, que va obtenir 8 vots, i PP i UM es votaren a ells

mateixos, és a dir, na Manuela i en Pasqual. Al final, tant el públic com els de l'equip de govern tancaren l'acte amb un aplaudiment; els de l'oposició, com és natural, no feren cap mamballeta.

-I com se distribuïren es càrrecs?

-Espera, homo, que això és de s'altre ple.

PLE DEL 21 DE JUNY

Avui ja no hi va haver tanta gent: tres o quatre de públic i la corporació en ple, amb el secretari i l'interventor per donar fe dels acords.

Com que era el primer ple *normal* de la legislatura, el batle va reordenar la ubicació dels regidors deixant -cosa rara: no deu saber Història Sagrada- a la seva dreta els de l'oposició i a l'esquerra els del govern, amb alguna remugada per part dels implicats.

La sessió tenia set punts: els cinc propis de la distribució de tasques, un per aprovar una moció sobre els parcs eòlics i el primer per ratificar la urgència, i ja en aquest primer punt el PP i UM no hi estaren d'acord perquè no havien tengut temps d'estudiar-se-la. El batle va argumentar que l'endemà el tema dels molins anava a la Comissió Balear de Medi Ambient i si volien que es retiràs de l'ordre del dia no podien perdre el temps, però es veu que no els va convèncer i els del PP votaren en contra i el d'UM es va abstenir.

En el segon punt el batle va llegir la seva resolució sobre els nomenaments dels delegats, que són els següents: na **Maria Galmés**, *Benestar Social* i *Juventut*, amb les matèries de serveis socials, centre de dia, ajuda do-

miciliària, atenció social, dona, immigració i joventut, a més de la segona batlessa.

En **Joan Planas**, *Urbanisme, Activitats, Seguretat pública i Esports*, amb les matèries de planejament, gestió urbanística, llicències i disciplina urbanística, llicències d'activitats, policia local, expedició de targetes d'armes i esports.

N'**Antoni Sansó**, *Turisme i Cultura*, amb les matèries de promoció turística, turisme de congressos, convencions, d'hivern i cultural, coordinació de les oficines municipals d'informació turística i de les activitats turístiques que realitzi l'Auditori sa Màniga, projectes i activitats culturals de Sant Llorenç: Nadal cultural, festa del llibre, vetlades d'estiu, edicions de llibres, biblioteca, política lingüística i promoció de la llengua.

En **Joan Santandreu**, *Salut pública, Sanitat, Cementiris, Noves tecnologies i Economia*, amb les campanyes sanitàries, centre de salut i punts d'atenció continuada, serveis funeraris, modernització de l'Administració local i gestió de recursos econòmics.

Na **Maria Montserrat Roselló**, *Delegació de Son Carrió i Educació*, amb tot lo relacionat amb l'àmbit territorial de Son Carrió i les d'educació en general, escoles municipals, escola i banda de música i centre d'adults.

En **Mateu Frau**, *Zona costanera i Medi ambient*, amb les matèries relacionades amb l'àmbit territorial de s'Illot, sa Coma i Cala Millor i les de l'Agenda 21, residus, aigua potable i residual,

energia, contaminació atmosfèrica, renous, àrees protegides i litoral.

En **Pep Jaume**, *Festes, Agricultura i Manteniment*, amb les matèries de festes de Sant Llorenç, els Reis, Sant Antoni, Sant Joan Pelut i la Mare de Déu Trobada, camins rurals, promoció de l'agricultura, animals domèstics i canera municipal i brigada municipal de manteniment.

El mateix batle, gestió econòmica (la part no delegada), recursos humans, gestió dels equipaments municipals culturals, Auditorium sa Màniga, desenvolupament del projecte Sala Rigal, patrimoni històric i cultural, a més de les restants atribuïdes per la legislació i no expressament delegades.

-I tots votaren a favor?

-No, aquest punt no se votava; només ho feien sebre.

L'altre punt el botaré, perquè tractava de la creació de les comissions informatives i de seguiment.

En el quart el batle va proposar fer plens ordinaris cada dos mesos i na Manuela li va dir que hi estaven d'acord, sempre que complissin el calendari, ja que a la legislatura passada se'l botaren tantes vegades com volgueren. El batle li va respondre que ho procurarien. En Pasqual, tractant el batle de vostè, va dir que deu anys enrera feien plens cada mes i que trobava que ara havia d'esser igual, però en Mateu, estranyat que en Pasqual anàs al plens fa deu anys, sols no li va contestar i procediren a votar el punt: 12 a favor i 1 en contra.

El cinquè tractava de les retribucions dels regidors, que seran les següents: Mateu Puigròs, amb dedicació exclusiva, 45.574,56; Mateu Frau, amb dedicació parcial del 60%, 23.243,03; Joan Planas, amb dedicació parcial del 70%, 27.116,86; Maria Montserrat Roselló, amb dedicació parcial del 60%, 23.243,03; Antoni Sansó, amb dedicació parcial del 70%, 27.116,86; Joan Santandreu, amb dedicació parcial del 70%, 27.116,86. Na Maria Galmés i en Pep Jaume, que no tendran delegació parcial per decisió pròpia, percebran 127'25 euros per assistència a comissions de govern, i 462 euros per cada ple i comis-

sió informativa. Els de l'oposició percebran 173'25 euros per assistir a plens i comissions informatives.

-Supòs que es de s'oposició no hi estaren d'acord...

-Suposes bé. En Pasqual, que no ho havia entès, quan l'hi hagueren explicat amb paraules senzilles va dir que s'havia assustat en veure aquelles quantitats i en Toni li va respondre que l'any passat, quan ell era de s'equip de govern, no s'havia regirat gens i cobra-va gairebé lo mateix.

-I na Manuela?

-També va trobar es sous massa alts i que tot allò semblava un repartiment des pastís, sense marcar-se objectius de cap casta. Es batle, sense esmentar-ho explícitament, li va recordar que a Calvià no s'havien apujat un 10% sinó un 50%, lo que volia dir que el batle cobraria tant com el de Madrid. Va afegir que per Nadal ho revisarien tot., en funció de com anàs.

Després de les votacions -que acabaren 8 a 5, com era previsible- passaren al punt següent: nomenament dels representants de l'Ajuntament a diverses institucions i després al dels parcs eòlics que diverses empreses pretenen posar en el terme de Sant Llorenç.

El batle va argumentar que no estaven en contra de les energies renovables, però sí que les instal·lassin dins el nostre ANEI, per l'impacte que causarien a les muntanyes 13 molins i 7 km de carreteres de cinc metres d'amplada. Na Manuela va intervenir dient que hi

hauria d'haver hagut més informació, però que considerava que la gent hi estava en contra i, per tant, votarien a favor de la moció.

En Pasqual va dir que li sabia greu haver-se d'abstenir, però que no havia tengut temps d'estudiar-s'ho i això que havia pujat a s'Esquerda a veure ses instal·lacions.

-No va tenir temps per llegir un escrit i en va tenir per pujar a s'Esquerda!?

-P'entura li agrada més caminar que llegir...

-I què li contestaren?

-El batle li va respondre que no passàs pena, que comprenia bé per què s'abstenia, referint-se a què una bona part des molins estarien dins una propietat des cap local des seu partit.

En Mateu Frau també va voler intervenir i li va demanar a veure si amb més temps per estudiar-s'ho també s'abstendria. En Pasqual, que no s'esperava la pregunta, va balbucejar que no li podia respondre. Al final, 12 vots a favor de la moció i una abstenció.

La festa va acabar amb una petició de n'Aina Vaquer: que gravassin els plens, i així ningú podria remugar si havia dit o si havia deixat de dir alguna cosa. El batle li va respondre que s'ho estudiarien.

-Trob que són molt estudiosos, aquests regidors.

-Ja veurem si a final de curs aprovaran.

Josep Cortès

Poesia

Bàrbara Mesquida

COM ES DESPERTA LA VIDA

Com es desperta la vida?

Quina màgia fa sortir
de dins una terra seca
tantes plantes per florir?

És el sol qui té la força?
És l'aigua o n'és la nit?

Quina veu pot sentir l'aire
per despertar el camp dormit?

Com poden les branques seques
cobrir-se de verd i flors,
al camp granar les espigues
i més fort bategar el cor?

És la llum i la bellesa,
però, quin és l'esperit
que com al dia l'albada
la vida arreu fa sorgir?

VULL DESCANSAR VORA L'AIGUA

Vull descansar vora l'aigua,
sentir la brisa del mar,
veure volar les gavines
dins el jardí de la llar.

Vull mirar sortir les barques
quan l'alba vol clarejar,
endinsar-se a la mar blava
fins veure-les allunyar.

Vull que cada migdiada
el sol em vengui a escalfar;
caminar damunt l'arena
mirant els al·lots jugar.

Vull gaudir de l'horabaixa
quan el sol se'n va a colgar,
de contemplar la bellesa
de colors que el cel tendrà.

Vull que quan vengui la fosca
que m'agafin de la mà,
sentir-me que no estic sola,
tenc amor, sol i la mar.

NAIXEMENTS

* Dia 25 de maig va néixer a Son Carrió en Joan Marc Sánchez Santandreu, fill d'en Joan i na Margalida. La nostra enhorabona.

* El 17 de maig, a Sant Llorenç, na néixer na Carmen Serrano Swiacka, filla d'en Carmelo i na Edyta. Salut.

* Dia 4 de juny va néixer a Sant Llorenç en Joan Miquel Romero Correa, fill d'en Pedro i na Romalia. Enhorabona.

DEFUNCIONS

* Dia 26 de maig va morir a Sant Llorenç en Llorenç Galmés Jaume, *Conier*, als 76 anys d'edat. Descansi en pau. La seva dona, Isabel Muñoz, ens ha fet arribar aquest

poema:

HAIKAIS A MI DIFUNTO ESPOSO

Albada

Flores de la
aurora, mustias al
ocaso tornan.

Anohecida

Lorenzo, en las
estrellas brillará
tu nitidez.

* Dia primer de juny va morir a Son Carrió en Joan Galmés Fullana, als 79 anys d'edat. Al cel sia.

* El dia 6 de juny va acabar la seva vida el llorencí Joan Carrió Ginard. Tenia 82 anys. Descansi en pau.

* El dia 16 de juny va acabar la seva vida de forma sobtada na Joana Riera Bauzà, *Parrina*, a l'edat de 89 anys. Viua al barri del Camp Rodó. Descansi en pau.

* Dia 8 de juny va morir a Cala Millor en Wilhelm Müller, un alemany de

69 anys. Descansi en pau.

* El 14 de juny, a Son Carrió, va morir n'Àngela Gomila Bassa, de 93 anys. Descansi en pau.

* Dia 16 de juny, a Sant Llorenç, va morir en Lisandro Pedro Baquedano, de 33 anys. Que el vegem en el cel.

* El dia 20 de juny va entregar l'ànima a Déu na Isabel Pont Melis, una llorencina que tenia 89 anys. Que puguem pregar molts d'anys per ella i que descansi en pau.

NOCES

* Dia 26 de maig es casaren en Marcos Blesa Martínez, madrileny i na Gema Bernal Bernal, de Cáceres. Salut.

* Dia 19 de maig es casaren en Niñola Trvalja, de Croàcia i na Yolanda Cordero de la Fuente, de Mérida. Salut.

COMUNIONS

Dia 28 d'abril va celebrar la seva primera comunió na Maria Antònia, el mateix dia que batiaren la seva germana Maria Cristina. Enhorabona.

Bel Nicolau i Aina Simonet

Felicitats, tio Pep

La celebració d'una festa, d'un aniversari sempre ens omple de satisfacció i d'alegria, però n'hi ha qualcun que per algun motiu té un caire més emotiu i sentimental, és el nostre cas. El tio Pep, en *Pep de Pocafarina*, en Pep Pomar Sureda, aquest mes de maig de 2007 ha arribat a la friolera dels noranta, quina sort! amb una salut exel·lent per aquests noranta anys, ben duits i viscuts intensament. El tio Pep sempre ha estat un home conversador, tertulià, amic dels seus amics i molt familiar. La seva gran afició ha estat la caça, que va practicar des de ben jovenet quan vivia amb la seva família, els pares i els vuit germans, a la possessió de Pocafarina, i que va practicar fins fa ben poc temps.

Professionalment va fer de taxista, quan encara no hi havia cotxes al poble, ell va ser un dels primers que en tengueren, feia viatges

per la gent que el contractava. Posteriorment, a l'inici del turisme es va traslladar a la vorera de mar, a Cala Millor, on hi va estar bastants d'estius, juntament amb la seva dona, la tia Antònia, Antònia Rotger, natural de Manacor, però llorencina des que es va casar amb el tio Pep. Ella, és una dona discreta i casolana i ha estat sempre de manera incondicional al seu costat, cuidant-lo i compartint els moments alegres i no tan alegres que els ha tocat viure en aquesta vida.

Per això, en nom meu i de tota la vostra família, tio Pep i tia Antònia, vos desitjam que pogueu estar molts d'anys plegats, i que nosaltres poguem gaudir i compartir de la vostra presència i companyia, molts d'anys més. Felicitats!

Sant Llorenç
maig 2007

Mateu Puigròs, nou batle de Sant Llorenç

Josep Cortès i Antònia Galmés

Ara que ja s'ha acabat tot es trull de la campanya, les eleccions i la formació del govern municipal, hem cregut oportú entrevistar en Mateu Puigròs, batle de Sant Llorenç per quarta vegada.

S'han donat els resultats que esperàveu a les eleccions o vos han sorprès?

Crec que la sorpresa ha estat un poc generalitzada, pel fet que hi hagi hagut dues llistes més que a la passada legislatura. Noltros pensàvem poder arribar al cinquè regidor però ens faltaren una quarantena de vots.

A què creus que és degut l'augment del PP?

Noltros no hi trobam cap explicació mínimament lògica.

Pot esser per la feina que han fet els seus representants?

Crec que no. Lo cert és que per lo que ha fet el PP aquests quatre anys a Sant Llorenç estaria bé que demanassin disculpes, sobretot pel fet de l'estació, que és un cas realment vergonyós per al nostre municipi, ja qué unes obres que estaven adjudicades durant l'altra legislatura es veieren paralitzades per mor d'ells.

T'ha sorprès que Esquerra Unida i Unió de Convergències no treguessin representació?

Amb el cas d'Unió de Convergències pensava que sí que seguiria tenint un regidor; el d'Esquerra Unida, el fet de no anar junts amb el PSM evidentment dificultava la possibilitat de treure representació, tenint en compte el nombre de candidatures que es varen presentar en aquesta ocasió.

I la baixada de vots i regidors del GISC, a què creus que és deguda?

L'anàlisi que hem fet noltros és que per una part hi ha hagut el moviment de la plataforma de la pedrera, que són vots que han anat al PP; el fet que n'Antoni Aguilar, essent carrioner, anàs amb el PP ha suposat que 70 vots passassin a aquesta altra formació política; i després, un goteig de vots que han anat a altres llistes com pugui esser al PSM, a UM no ho crec, però aquest

goteig un parell aquí i un parell allà, són aquests 40 vots que ens han faltat per treure el regidor cinquè. Quedaria explicat d'aquesta manera.

Han estat difícils les negociacions per formar govern?

Han estat relativament difícils, però no més que les altres vegades sinó tot el contrari. Crec que hi havia un sentiment generalitzat per part de tots els grups que formam l'equip de govern, era un poc l'obligació política i moral de tots amb els resultats que es donaren. També crec que que l'encarregat de formar govern -el GISC- ha estat lo suficientment generós per cedir algunes àrees. Pens que una legislatura que dura quatre anys el qui té la batlia ha de ser conscient del benefici polític que comporta i esperar que durant aquest temps també hi hagi una generositat per part dels altres grups. El fet que hi hagi quatre partits dins l'equip de govern a vegades dificulta un poc les relacions, més entre els grups que entre les persones.

Compartireu el poder o el repartireu? És a dir: cadascú se'n cuidarà només de lo seu o fareu un cos comú?

Hem d'intentar funcionar com un sol equip de govern i les decisions que es prenguin siguin assumides amb totes les conseqüències per qualsevol dels grups que forman l'equip. Que qualsevol decisió que es prengui i que afecti a un determinat sector o àrea no sigui exclu-

sivament protagonitzada per un sol grup, sinó per tots els de l'equip de govern. Això no és fàcil, és una de les feines que em corresponen: coordinar i sobretot que aquest sentiment que crec que ara existeix no minvi sinó que augmenti, a base de moltes reunions i de què tots estiguin informats de tot el que passa. El nostre és un municipi complex, on hi ha moltes d'actuacions en els diferents nuclis, això també ho dificulta un poc, però amb un bon nivell de coordinació pensam que podrem dur aquesta tasca unificada andavant.

Estàveu gens pendents de lo que passaria a Palma?

Hem de ser conscients que sempre influeix una mica, i pens que lo de Palma s'ha perllongat massa en el temps. Noltros varem haver de prendre una determinació sense sebre com anirien els resultats de Palma, encara que en tot moment pareixia que la tendència era cap a recuperar l'antic Pacte de Progrés, però tampoc no estava gens clar i prenguérem la decisió abans de sebre aquests resultats.

També tenguéreu reunions amb els grups que han quedat a l'oposició, com el PP?

Amb el PP hi va haver dues reunions: a una hi vaig assistir totsol amb la candidata a batlia, i a l'altra hi havia membres del GISC i del PP, però no vàrem aprofundir massa en la possibilitat de formar govern o que hi hagués un

acord amb ells. Lo cert és que no ni va haver d'acord.

I amb Unió Mallorquina?

L'únic que vàrem expressar al representant d'UM va ser que si tenien intenció de formar part del govern ho havien de negociar directament amb Palma. No és ver que diguéssim que no al comitè de Sant Llorenç, només hi va haver una reunió curta i cap proposta mínimament interessant per part del representant d'aquest partit. Per tant, ja vàrem descartar cap possibilitat d'acord.

Creus que si UM hagués tengut un altre candidat vos haguéssiu entés?

Crec que sí. Els problemes que vàrem tenir amb en Pasqual aquesta legislatura passada i el fet d'abandonar o retirar-lo de l'equip de govern també ho van dificultar i tampoc hi ha hagut cap tipus de pressió per part de cap altre grup que està dins l'equip de govern d'anar amb la idea de recuperar el representant d'UM de Sant Llorenç. Crec que el dia de les eleccions el cap de llista d'UM va interpretar clarament que ell havia d'estar a l'oposició.

Creus que tots els membres de l'equip de govern han aconseguit les àrees que volien o els interessaven?

Crec que en general sí. En el moment de la negociació tothom intenta

estirar cap a ell, però al final ningú se sent falló de lo que li ha correspost dins les àrees que li han tocat.

Hem sentit a dir que hi ha hagut una mica de crisi dins el GISC per la poca representació de carrioners dins la Junta de Govern...

No hi ha hagut tal crisi, en tot cas va esser abans pel fet que el número dos de la llista no fos carrioner. Això va crear unes discrepàncies amb alguns dels simpatitzants forts del GISC que en el seu moment manifestaren objeccions.

Dos germans i un altre?

Sí.

Creus que hi haurà més col·laboració per part de les institucions amb el Govern de Progrés?

Esper i crec que sí, tenint una composició d'equip de govern amb representants del PSOE i del PSM, crec que no és forassenyat pensar que així sigui.

Quins projectes seràn més prioritaris: la sala Rigal, les escoles, la teulera, les estacions...

El més urgent, encara que no està del tot definit, són les infraestructures educatives, que l'augment de població infantil ho exigeix de forma immediata. Després, en el cas de Sant Llorenç, la tramitació del projecte de la sala Rigal i no sobrarà res en els quatre anys de legislatura perquè el centre cultural pugui estar acabat. A la zona costanera hi ha l'inici d'un projecte molt ambiciós, a S'Illot, que és la rehabilitació del talaïot, que també té un procés de gestió llarg pel tema de les subvencions. En el cas de l'estació tornarem reclamar que es reiniciïn les obres, ja que no es varen interrompre per incompliments de la constructora, sinó que es va suspendre temporalment l'adjudicació de les obres. Era un projecte molt ben elaborat en el qual l'Ajuntament hi va tenir participació i seria una vergonya que per un motiu estrictament polític no es tornassin a iniciar.

Si mireu els programes, hi havia molts de punts en comú com per exemple una residència per a la gent gran, un institut... Fareu passes per posar-ho en marxa?

Ara acabarem de cloure els projectes que són més coincidents amb els

programes dels altres grups: la residència, el centre de dia a Son Carrió, l'institut, les escoles... Tots aquests són ben coincidents, és a dir, no hi ha diversitat d'opinions ni d'estratègia i no tan sols els que són coincidents sinó també els que obeeixen a una necessitat.

Vull remarcar que el projecte de l'escoleta infantil de Son Carrió també va ser paralitzat. Havia d'anar dins el mateix conveni que s'havia de firmar amb l'endrec de les teulades de l'escola Sant Miquel del carrer Estació. Noltros havíem pactat amb el director general un conveni on hi havia l'endrec de les teulades que hem esmentat i ampliar amb una aula i accesoris l'escoleta infantil, que està devora el poliesportiu. De tot això l'Ajuntament havia de pagar el 50%, perquè inicialment ells havien de cobrir el 100% del canvi de les teulades de l'escola Sant Miquel, però quan anàrem a firmar aquest conveni, només hi va haver lo de l'escola gran del carrer Estació. És evident que aquí hi va tornar haver una oposició clara d'algué que ens imaginam és un grup polític que estava en el poder en aquell moment i va paralitzar aquesta segona fase; a hores d'ara aquest conveni no ha estat firmat.

Per part nostra, res més. Vos desitjam sort a tots els grups per aquesta legislatura que acabam de començar.

Parcs eòlics

A l'hora de fer l'article d'aquest mes tenia certs dubtes per elegir el tema. La meua preferència era xerrar de la polèmica dels parcs eòlics, però en vista que aquest tema s'ha posat tan de moda tenia por que a la revista ja hi hagués més d'un article que xerrés d'això mateix. I, efectivament, ja m'he assabentat que la portada els destaca i que en Tomàs Martínez (a qui, per cert, hem d'agrair aquesta presa de consciència del poble respecte a aquest assumpte) en fa una anàlisi detallada. Per tot això, vaig estar a punt de canviar l'article i xerrar d'una altra cosa. Però transcorreguts els dies, notava que sentia la necessitat de tractar allò que tenia previst. Ho tenia en el meu interior i no m'ho podia guardar (deu ser vera això que diuen que s'escriu des de l'ànima?). A més, ja estic cansat de sentir gent que es queixa que la revista quasi no tracta temes locals i, per un d'interessant que apareix, val pena tractar-lo en profunditat. A més, segur que cadascú en parla des d'un punt de vista ben diferent.

Primer de tot, introduiré un poc el cas. No m'estendré molt, perquè segur que en Tomàs, que està molt més informat que jo, aportarà més detalls en el seu article. Resulta que des de la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia s'està estudiant la possibilitat de posar uns molins de vent de grans dimensions a dalt del puig del Coll, de s'Esquerda i del Pou Colomer. Teòricament són per una bona causa (produir energia eòlica), però molta gent preveu que el remei serà pitjor que el mal, ja que si per fer energia renovable hem d'espensar tot un paisatge emblemàtic, es bé redolarà i es mal volarà.

Jo no sóc més llest que els altres,

però que farà impacte paisatgístic ja us ho puc corroborar ara, perquè vaig estar a Galícia fa dos anys i vaig poder veure'n més de dos davant meu i, col·locat a la seva vora, em vaig sentir més petit que el Quixot contra els molins de vent. Mirava per amunt i allò no acabava mai. I feia tant de renou que per xerrar amb els companys havia de cridar com si estiguéssim a la discoteca Física. I això que allà estaven situats a la costa, a uns trenta quilòmetres de la primera població, però, si els traslladam al petit llogaret de Sant Llorenç, la distància ja no és tan gran. No em vull imaginar fins a quin punt la contaminació acústica dels nostres voltants podria augmentar. A part de tot això, record que a Galícia cada dia feia un vent fort i intens. De fet, les nostres jaquetes volaven com si fossin capes de superherois, però per

aquí de vent d'aquesta intensitat només n'he vist cinc dies a l'any. A partir d'aquesta dada, voleu dir que el vent de Mallorca és suficient per treure rendibilitat a aquests aparells?

Finalment, voldria fer dues consideracions (jo diria que interessants o, més ben dit, curioses) sobre el tema:

- Per què UM es va abstenir a l'hora de votar una moció contra els tres parcs eòlics? Deuen ser tan ecològics que estan disposats a sacrificar el poble per crear energia renovable o és que darrere to això hi ha interessos ocults? Misteris de la política...

- Tots aquells que fa un temps s'aixecaren per exclamar el popular crit de PORN NO, ara els vull fer recordar que amb el PORN no tendríem cap problema, ja que estaria completament prohibit construir-hi cap cosa d'aquestes (que el territori sigui ANEI no serveix per això). Ara molta de gent que en el seu dia s'hi va oposar reclama que no els posin parcs eòlics. Es veu que preferiren escoltar estupideses com que no podrien replegar els ous del seu galliner (per cert, una mentida com una catedral) que els avantatges que ara ens anirien tan bé. Però...

Frase del mes: "Dels hostes de la terra, és l'home encara l'únic que l'en-vileix" (Joan Alcover, poeta mallorquí).

Pau Quina

Aigua miraculosa

En el film *Força deu de Navarone* els mateixos protagonistes de la destrucció dels canons de l'illa de Navarone tenen encomanada una missió en els Balcans, consistent a fer saltar un pont qualificat d'indestructible. Arran de l'enorme dificultat que comporta la missió, opten prèviament per fer esclatar una presa ubicada allà mateix. I que aleshores sigui l'embat de l'aigua el que s'encarregui d'arrossegar l'esmentat pont. Amb aquesta finalitat, el major Keith Mallory i el sergent Dusty Miller aconseguixen col·locar dinamita en punts estratègics de l'embassament. La descàrrega explosiva, però, no ocasionarà els desperfectes desitjats, amb la qual cosa els dos artificiers no se'n sabran avenir. El pas posterior de les hores serà determinant. Tant, que el fracàs inicial de l'operació farà un gir sobtat. Si bé externament la construcció no haurà quedat excessivament malmesa, la deflagració originarà en el seu interior fissures que la força de l'aigua anirà engrandint fins a rebentar-la. I, de retruc, el pont proper a la presa també cedirà. Encara que amb retard, els danys col·laterals de la voladura acabaran per fer reeixir un objectiu complicadíssim.

Quan no hi ha resultats immediats es produeix una tendència a deduir que allò que hem engegat ha estat en va. Per contra, aquest exemple cinematogràfic ens mostra que hi ha petits assoliments que són el detonant de l'èxit

final. És a dir, que volen un temps abans no se'n recullen els fruits. Davant de murs teòricament infranquejables, fomentar el desencadenament de dinàmiques que els esquerdin és el pas previ. És per això que l'estudi i coneixement dels defectes i febleses de l'adversari permet maniobrar al nostre favor quan es presenta l'oportunitat. No gaudir d'una posició de força t'aboca a moure't en paràmetres subterranis d'aquest estil que, arran de les circumstàncies, són d'allò més ben pensats i legítims. En front d'una arbitrietat, no fer res és molt pitjor. És deixar que, sota la teva complicitat, l'abús esdevingui normal.

Al llarg de la història l'acció desinhibida i incansable de les minories ha estat cabdal a l'hora de provocar filtracions d'aigua, que han anant estovant els bastions d'imperis totpoderosos, de règims dèspotes, de contextos polítics injustos, fins aconseguir ensorrar-los. Després de segles de presència britànica a Irlanda i a l'Índia, la majoria dels autòctons contemplaven com impossible alliberar-se de la metròpoli. Tant, que els grupuscles que van fer els primers passos en aquest sentit eren titllats d'il·luminats i de conflictius pels mateixos irlandesos i indis. L'impuls inicial d'aquests independentistes va ser molt més important del que semblava. I poc a poc van trobar la mesura d'una clau de volta que els va dotar d'un estat lliure, fet que ningú a hores d'ara qüestiona

dins el panorama internacional.

Si bé l'independentisme català és un moviment vulnerable, no hem de perdre de vista que de vulnerables ho som tots, encara que sigui en diferents graus. No era extrema la vulnerabilitat de Collins i Gandhi quan s'encaraven a l'imperi de sa majestat i tot i així van poder foragitar els britànics? Mahatma Gandhi deia que la força no prové de la capacitat física sinó d'una voluntat indomable. Per tant, que la vulnerabilitat sigui inherent a la condició humana no vol dir que estigui renyida amb l'enginy i l'empenta, recursos poc explotats.

Saber calar com pluja fina per tal que aquelles estructures anquilosades, que ens impedeixen de disposar de sobirania, quedin amarades és una opció intel·ligent. I llavors, més d'hora que tard, l'Espanya menyspreadora dels drets nacionals dels catalans s'esberlarà en mil bocins pel seu propi pes. L'aigua que fuig indeturable per les esclatxes i els seus efectes dilatadors són la metàfora d'aquells que no es donen mai per vençuts en front dels greuges. D'aquells que, com l'aigua miraculosa, són sinònims d'esperança, d'oxigen, de frescor, de vida. L'aigua, però, és un bé escàs en l'ecosistema català.

Quim Gibert

psicòleg i coautor

d'Identitats. Convivència o conflicte?

Quintos del 47

Aquesta és la fotografia dels jovenells i jovenelles del 47.

La festa es va fer a Can Pistoleta i, després d'una bona sopada, tenguérem música en directe i vos assegurem que n'hi va haver que s'animaren de valent. Ballaren un bon grapat de passadobles amb tant de ritme que ja pensam per l'any que ve dur un conjunt de tangos i un altre de rock and roll.

Bé, com sempre, va ésser una vetlada molt agradable, que repetirem d'aquí a pocs anys.

Joan Roig

El PP no funciona..., i Jaume Matas abandona

Montserrat Nadal

El passat dijous, dia 21 de juny, tot just encetat l'estiu meteorològic a les nostres contrades, es feia pública la dimissió de l'actual president del Govern en funcions i president del Partit Popular a les Illes Balears, Jaume Matas. Com no podia ser d'altra manera, la notícia ben aviat ocupà les capçaleres dels informatius d'arreu del país i començaren a produir-se les primeres reaccions a una decisió tan rellevant com poc esperada per ningú. La retirada de l'escena pública del candidat a la reelecció per part del PP es produïa poques hores després que Unió Mallorquina hagués manifestat la seva voluntat de cercar l'entesa amb les forces d'esquerres a l'hora de formar el nou govern autonòmic i insular.

La primera reacció que despertà en mi la decisió de Matas va ser la de la sorpresa; sobretot si tenim en compte que poc dies abans el candidat del PP havia renyat Maria Antònia Munar a qui acusava de no saber llegir els resultats de les passades eleccions, quan la presidenta d'UM manifestava els seus dubtes a l'hora de pactar els propers quatre anys. Segons Matas era més que evident que una ampla majoria de la ciutadania havia optat per la continuïtat en la gestió del Govern i del Consell dels dos partits que ho havien fet fins a dia d'avui. Dolgut i desesperat per la negativa del partit de Munar, Jaume Matas optà per abandonar el vaixell dels populars i iniciar una aventura que el durà als braços de la iniciativa privada per terres ben llunyanes. Les qüestions que ben aviat em botaren al cap vull compartir-les amb tots vosaltres:

Com s'explica una decisió d'aquest caire quan el mateix Matas havia manifestat que els resultats obtinguts el passat 27 de maig havien estat els millors que fins aleshores havia assolit el partit de la gavina? Com és possible que dies després parli d'assumir les responsabilitats d'un suposat fracàs que s'ha produït?

Quin grau de compromís amb els seus votants és el que de debò assumeixen certs candidats que si no tenen possibilitats de governar abandonen l'ac-

tivitat política per dedicar-se a altres afers, sense ni tan sols haver pres possessió de la seva acta de diputat? És de rebut que el candidat Matas digui que "el seu lloc no és a l'oposició", si l'aritmètica parlamentària així ho ha establert? O és que les regles del joc només són bones quan ens hem assegurat de poder gaudir del poder quatre anys més?

Tenia ja presa la decisió Jaume Matas la mateixa nit del 27 de maig, una vegada sabuts els resultats definitius de l'escrutini, que amb una solvència informativa formidable ens anà facilitant IB3? Ho dic perquè fins i tot entre alguns membres del propi Partit Popular hi ha hagut qui ha acusat Matas de tebi i poc decidit a l'hora de negociar, excessivament confiat en les seves dots de persuasió, i que ha esperat molt de temps a fer arribar la seva suculent oferta a la sempre llépola Mª Antònia Munar.

Com justificarà Jaume Matas l'estat de soledat, abandonó i, gosaria dir fins i tot, de monumental estafa que deu estar passant en aquests moments la

desolada Mª de la Pau Janer, estrella que no ha pogut arribar ni tan sols a brillar una micoia en el firmament dels escons populars, fulgurant fitxatge del candidat que ara li fa aquest menyspreu tan gran? És així com s'ha de promocionar l'accés i la participació en els afers polítics a les personalitats dels distints àmbits de la societat que un dia decideixen formar part d'una llista d'un partit polític? És aquesta la manera que té el senyor Matas de donar la cara i d'assumir les conseqüències fins on calgui per a aquelles persones que han estat una aposta personal seva?

Més enllà de les múltiples preguntes que el fet ens pugui plantejar, observem una vegada més que la història és cíclica, com deia el filòsof, i que Jaume Matas ha acabat caient als peus dels cavalls d'aquells sectors del Partit Popular més hostils a la nostra realitat lingüística i cultural, com li passà 11 anys abans al seu antecessor Cristòfol Soler. I és que cal recordar que Jaume Matas arribà a la presidència del Govern Balear com a conseqüència d'una maniobra maquiavèlica, traïdora i grollera que els propis membres del partit conservador feren contra qui era el president en aquells moments, l'inquer Cristòfol Soler. Aquesta va ser la carta de presentació com a president de la nostra comunitat autònoma d'un senyor que ara gemega davant els micròfons queixant-se de "la persecució i del joc brut" que, segons ell, la resta de partits fan contra el dels populars. Pel bé d'aquest país, de la seva gent i de la seva cultura, que li vagin molt bé les coses mes enllà de l'Atlàntic!

Ultramillor

**Agència de viatges del grup A
Títol 999**

**Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720**

Conservant el nostre patrimoni cultural

Bernat Font Rosselló

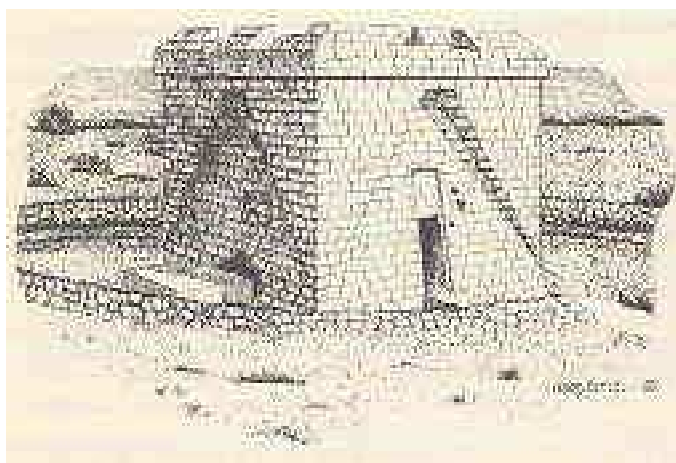
"El Patrimoni Cultural d'un poble comprèn les obres dels seus artistes, arquitectes, músics, escriptors i savis, així com les creacions anònimes, fruit de l'esperit popular, i el conjunt de valors que donen sentit a la vida, és a dir, les obres materials i no materials que expressen la creativitat de l'esmentat poble; la llengua, els rites, les creences, els llocs i monuments històrics, la literatura, les obres d'art i els arxius i biblioteques". (*Definició elaborada per la Conferència Mundial de la UNESCO sobre el Patrimoni Cultural, celebrada a Mèxic l'any 1982*).

Disposem nosaltres, el poble de Sant Llorenç des Cardassar, d'un patrimoni cultural? És a dir, d'un conjunt d'obres artístiques, monuments històrics, creences i costums populars que ens diferencien de la resta dels pobles? Doncs la resposta és un sí rotund!

Sant Llorenç des Cardassar no té res que envejar a la resta de pobles de Mallorca

quant a riquesa cultural. A part dels nostres particulars costums i creences i de les obres dels nostres artistes i escriptors, tal i com tenen tots els pobles, disposem de tota una sèrie de monuments històrics i béns arqueològics que són molt més rellevants del què ens pensem. Estic parlant de l'Església de la plaça Nova, la de Bellver, els poblats talaiòtics de S'Illot, de Lluçmar, de na Gatera, o les navetes de Ca n'Amer, per esmentar-ne només un parell.

Tots aquests monuments, o di-

guem-li patrimoni, ens pertany. És nostre. I la nostra obligació és la conservar-los, cuidar-los i protegir-los per a transmetre'ls a les nostres futures generacions.

No podem abandonar-los, no podem deixar-los, no podem permetre que es perdin.

Ens hem de conscienciar de què disposem d'aquest patrimoni perquè els nostres avantpassats es van encarregar de què ens arribés. No podem ser nosaltres els que deixem que es perdi.

Hem de complir la nostra obligació de fer que aquest patrimoni perduri al llarg del temps per a què les nostres futures generacions ho puguin gaudir tal i com hem fet nosaltres.

Acàs abandonem les nostres cases? O deixem que ens tirin les parets a terra? O que ens les robin? Oi que no? Doncs no deixem que tampoc ho facin amb els monuments de Sant Llorenç, ja que també són nostres!

La guerra

Corren veus que és arribat
el trist jorn de l'esclató
i al matí puj al terrat
per talaïar l'horitzó.

Com un soldat consirós
poc abans d'una batalla,
esper callat, tremolós,
els trets mortals de metralla.

Oh mantell verd de natura!
íntims ametllers florits!
enyoradissa pastura,
flaire i cohort dels sentits!

Adéu la pau monacal,
canals d'aigua, antics molins!
Cruixirà el vell món rural,
botí d'aspres remolins!

Ja prest els profanadors,
els assassins de la terra,
guaitaran devoradors,
com un drac feroç que aterra.

Embat de ferro i de mort
del governants infernals!
Comencen brutal dissort
amb instint de criminals.

Jo veig plorant, oh Déu meu!
estellar com un fibló,
plantes ametllers de neu,
xafats sense compassió.

Les maquinotes de mort
volten. Caramulls de terra!
El poder i la seva cort
ja ens han declarat la guerra.

L'únic redol que restava
de la Ciutat, oh Senyor!
ha sucumbit a la bava
del negoci embrutidor.

Una sucosa tallada
pels titans cerca-diners.
Pobra Mallorca estimada!
perla tirada als femers!

Si no acaba aquest govern
sense amor, sense cultura,
viurem un terrible hivern
de destrossa i desventura.

Costes, mar, ciutats i pobles,
pinades, valls i muntanyes,
devastaran ses innobles
mans brutes i sense entranyes.

Mans de governants perduts
per l'ideal dels diners;
cor i ànima venuts
a aquell que els hi paga més.

Quan vingueren a la vida
aquesta casta de gent,
la terra quedà aterrida
del buf podrit d'un mal vent.

El sol de negre es vestí,
la lluna plorà enristida
i l'alegria fugí
de nostra Illa maleïda.

Senyor, salvau nostra terra,
el poc que resta condret!
Amb pau i amor, sense guerra
defensarem nostre dret!

Joan Francesc March
La Real

Reflexions després de visitar la Catalunya Nord

Joan Llull

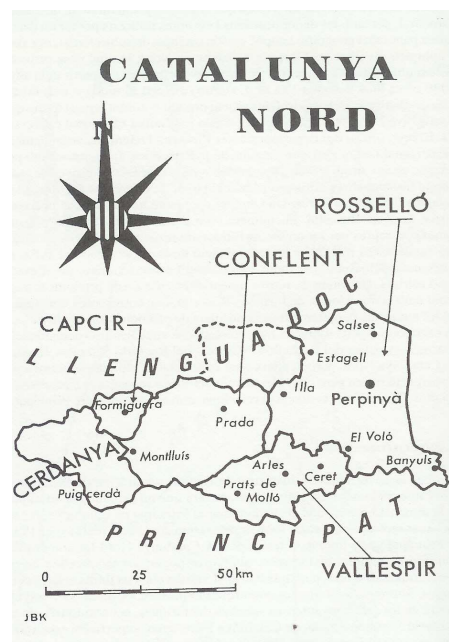
En el breu espai d'un mes he pogut viatjar a la Catalunya Nord en dues ocasions: la primera, amb la família, durant les passades vacances de Pasqua; la segona, amb alumnes de l'institut de Sineu, on exercisc actualment, en un intercanvi amb altres d'un institut de Perpinyà anomenat Jean Lurçat.

Visitar el Rosselló, el Conflent, el Vallespir, el Capcir i l'Alta Cerdanya, comarques dependents políticament i administrativament de França, pot resultar molt decebedor si un hi vol trobar rastres de la llengua i la cultura catalanes. El qui visiti la Catalunya Nord amb l'esperança de resseguir el que resta de la presència catalana en aquelles terres segurament s'endurà una gran desil·lusió: allà la nostra llengua es troba actualment en una fase crítica, gairebé letàrgica, reduïda tan sols a uns quants topònims -sempre, això sí, al costat de

la corresponent versió francesa-, una emissora de ràdio anomenada Ràdio Arrels, algunes inscripcions en monuments, una assignatura voluntària en alguns centres d'ensenyament i en boca d'alguns grups de gent major. El qui empli l'atles de la Gran Enciclopèdia Catalana de guia per al seu viatge potser tindrà serioses dificultats a l'hora d'identificar determinats indrets: Vilanova de la Raó és, de fet, Villeneuve de la Raho, El Voló és Le Boulou, Prada de Conflent és Prades, Illa de Tet és Illersur-Têt, Sureda -el tercer llinatge més freqüent a Sant Llorenç, per cert- és Sorède... El sùmmum de l'aberració lingüística, emperò, el constitueix, a parer meu, la grafia Al Mouly, francesització d'un catalaníssim El Molí. En aquest sentit, qui no es recorda de les mil i una maneres d'escriure el nom del nostre poble no fa gaire anys?

El cas de la Catalunya Nord és un exemple claríssim de substitució lingüística: la llengua dominant, el francès, s'ha anat imposant a la llengua dominada, el català, fins al punt que "actualment tothom sap el francès, tothom sap llegir en francès, i el nombre de nins i nines de menys de deu anys que tenen per llengua materna el català en un conjunt de la població de tres-cents mil habitants segur que no arriba a deu" (!) (Qui sem els catalans del nord, Associació Arrels, Perpinyà, 1992). I d'això fa ja una quinzena d'anys!

Potser molta gent no sap que a Perpinyà es troba el Palau dels Reis de Mallorca. Construït a partir de l'any 1276, albergà la cort del fill de Jaume I el Conqueridor, Jaume II, a qui tocà en sort el reialme de Mallorca (Illes Balears), els comtats del Rosselló i de la Cerdanya i la senyoria de Montpeller. És un dels monuments més notables de l'arquitectura civil i militar del sud de França. Envoltat de jardins, s'alça a dalt d'un puig, al sud de la ciutat. Les obres de construcció duraren trenta-cinc anys. Veureu que aquest escrit va acompanyat d'un parell de fotografies, dues de les quals representen sengles palaus dels reis de Mallorca: el de Perpinyà esmentat i el de Sineu.

El 7 de novembre de 1659 va ser una data clau per a la sort d'aquells territoris. Aquell dia es firmava el tractat dels Pirineus, pel qual les terres al sud d'aquesta serralada passaven a sobirania hispànica, mentre que les que hi ha al nord eren annexionades a França. El poder central de París començava així una política de rigorosa assimilació, particularment lingüística, que arribarà fins als nostres dies.

Palau dels Reis de Mallorca (s. XIV), a Sineu

Palau dels Reis de Mallorca (s. XIII-XIV), a Perpinyà

El professor de l'intercanvi amb Perpinyà, Pasqual Tirach, em comentava que l'interès per aprendre català creix dia rere dia i que "encara es pot viure en aquesta llengua si es coneix el carnisser, el barber o el botiguer que la parlen". Això és més que discutible, pens jo, ja que pràcticament tot, per no dir tot, és en francès: els mitjans de comunicació, per bé que s'hi poden veure TV3 i el Canal 33; l'ensenyament, excepte l'assignatura de català, que té l'estatus de llengua "regional", voluntària, ni tan sols el de "segona llengua estrangera"; i l'administració. Els nord-catalans, però, no es mostren excessivament pessimistes davant una situació que d'entrada sembla catastròfica. Pensant-ho fredament, nosaltres tampoc no podem ser gaire optimistes: basta fer una volta per Palma o per qualsevol de les zones costaneres per adonar-nos que el català es troba en una situació més que crítica i que a hores d'ara estam, també nosaltres, a anys llum de poder viure plenament en la nostra llengua. Per ventura una explicació d'aquell optimisme dels nordcatalans rau en el fet que allà el català ha passat de no tenir res a tenir qualche cosa, mentre que aquí ha perdut gairebé tot el que tenia fa tan sols una quarantena d'anys.

Per acabar, parlaré d'algunes característiques del dialecte rossellonès. Si tenim en compte la distància (espacial i cultural) que el separa del mallorquí, trob ben curiós que ambdues modalitats compartesquin determinades característiques.

Pel que fa a la fonètica, les terminacions "ia" es redueixen a "i": "histori", "rabi", "besti", com a quasi tot Mallorca; la "e" esdevé a vegades "i": "liligir"; el grup romànic "n'r" no agafa "d" de suport: "tenre" o "cenra".

En el plànol morfològic, els temps composts sovint fan servir l'auxiliar "ser" en lloc d'"haver", igual que en mallorquí antic: "sun menjat", "sun anat" (per "he menjat" i "he anat"). A més, s'utilitza "jo" en lloc de "mi" darrere preposició: "m'ho ha dit a jo" o "ho faig només per jo". Quant als pronoms febles, apareix la forma plena "me" en lloc de la invertida "em": "me diu" per "em diu"; i a

l'imperatiu, el pronom de darrere s'accentua: "l'aigua, beu-te-lè", "ves-hí".

Des del punt de vista del vocabulari, el rossellonès presenta una sèrie de mots que també són corrents en mallorquí: "musica", sense accent, que en mallorquí antic significava "banda de música"; "xicolata"; "forqueta" i no "forquilla", "enterro" ("enterrament"), "guapo" ("bonic"), "pus" ("més"), "manco" ("menys"), "qualque" i "qualcú"

("algun, -a" i "algú"), "ca" ("gos"), "cercar" ("buscar"), "morro" ("llavi"), "nin" ("nen"), "padrí" ("avi"), "pa amb oli" ("pa amb tomàquet"); "felló" ("ofès" o "enfadat"); "per mor de" ("a causa de"); "despús-d'ahir" ("abans d'ahir"); "tot lo dia" ("tot el dia"); i el renec "vatua...!".

Que en prenguin nota, doncs, aquells que encara avui neguen la unitat del català.

Tal dia com avui

Josep Cortès

ARA FA 115 ANYS

* Que el Governador nomenà els qui havien de formar el primer Ajuntament llorençí: Pere Antoni Femenies Umbert, Domingo Femenias Rosselló, Antoni Vicenç Santandreeu Pont, Pere Antoni Ordinas Galmés, Jaume Bauçà Sart, Miquel Gelabert Pasqual, Pere Antoni Ordines Brunet, Bartomeu Adrover Obrador, Bartomeu Umbert Cabrer, Gabriel Galmés Galmes i Salvador Carrió Galmés. (20.06.1892).

ARA FA 30 ANYS

* Que va deixar de passar el tren per Sant Llorenç i Son Carrió. La línia s'havia inaugurat el 29 de març de 1921.

* Que se celebraren les primeres eleccions generals de l'actual demo-

cràcia. A Sant Llorenç UCD va aconseguir el 60% dels vots, UA el 15%, PSOE el 10% i AP el 8%.

* Que s'instal·là un sistema elèctric per tocar les campanes de l'església.

ARA FA 25 ANYS

* Que Joan Rosselló deixà d'esser el rector de Sant Llorenç.

ARA FA 20 ANYS

* Que s'informatitzaren les tasques burocràtiques de l'Ajuntament.

* Que se celebraren eleccions municipals, amb els següents resultats: CDS, 3; PSM, 2; PSOE, 2; PP, 2; UM, 1; PDP, 1 (10.06.1987).

* Que Bartomeu Pont, del CDS, fou elegit batle.

Entrevista a Tolo Roig

Pau Quina

Aquest mes, abans que comencés les vacances, us ofereixo una entrevista àmplia i exhaustiva amb el segon entrenador del Cardassar i membre de la directiva, en Tolo Roig, més conegut al poble com en *Tolo Pocholo*. Ara que ja ha acabat la temporada, és l'hora que ens faci una anàlisi del curs acabat i que ens digui alguna notícia fresca de cara a l'any que ve.

Ens podries donar la teva opinió sobre la temporada que ha acabat de finalitzar?

No ha estat tan bona com ens esperàvem. Hi ha hagut molts de factors que l'han condicionada: la marxa de l'entrenador Biel Torres a principi de temporada, les lesions constants, un poc de mala sort, la llarga lesió d'en Gil que era un baluard dins el vestuari...

I no s'ha pecat un poc de conformisme, sobretot en el tram final?
Potser sí.

Quina ha estat la causa que hi hagués tantes lesions?

Per mi no hi ha hagut raons concretes. Per exemple de quatre braços romputs a qui li pots donar la culpa?

Abans has mencionat la marxa de l'entrenador Biel Torres. Què va passar exactament?

No es va entendre amb una sèrie de jugadors i això sempre pesa a l'hora de dirigir un equip. A més, ell mateix es va posar una pressió que no calia ja que ningú li havia exigit res i això al final el va perjudicar. Va presentar la dimissió a la directiva i nosaltres l'acceptàrem.

Què ha aportat el nou entrenador Torreblanca?

Ha fet una bona labor a pesar dels condicionants que ha patit l'equip durant la temporada.

Idò podem dir que estau con-

tents amb la seva feina?

Jo, personalment, sí.

Continuarà l'any que ve?

Pel que sembla, no.

I això?

Prefereix entrenar més seriosament amb un equip més professional.

Quins jugadors han destacat més dins l'equip?

En Xavi i en Sion han estat molt regulars i en Mestre duia molts de gols fins que es va lesionar.

I qui et pareix que ha rendit per sota del rendiment esperat?

Jo no xerraria de ningú en particular. Si de cas, destacaria que l'única cosa que no ha rendit així com tocava ha estat l'actitud col·lectiva de l'equip en el tram final de la temporada. Segurament ha sobrat un poc de conformisme.

Ens pots dir res del projecte que enllestiu per a l'any que ve?

Serà un projecte més ambiciós que el d'enguany. Hi haurà canvis de jugadors i d'entrenador. Es vol aconseguir tenir un equip equilibrat, amb jugadors joves mesclats amb veterans.

Ja se sap el nom d'algun fitxatge?

Encara no. Estam cercant entrenador i preparador físic i també jugadors joves. De fet, ja estam en negociacions amb alguns, però encara no puc dir noms. El que sí puc dir és que hi ha

tres juvenils que acaben i pujaran al primer equip: en Jose, en Sergi Walker i en Joan Quetgles.

I alguna baixa?

Ja he mencionat l'entrenador Torreblanca i en Sion, el porter, finalment marxa al s'Horta.

Ja que abans has mencionat tres juvenils, digues quatre paraules sobre el futbol base.

N'estam molt contents. Els juvenils han complert de sobres els objectius ja que han quedat a un bon lloc a la classificació i els han tret poques targetes. A més, deu jugadors han tengut l'oportunitat de debutar a Preferent. Els cadets encara no han acabat, però crec que salvaran la categoria. Els infantils han guanyat el trofeu de la regularitat, la qual cosa és molt important en aquesta edat. Els alevins f-11 han quedat tercers i els f-7 han quedat a mitja taula. Finalment, els benjamins f-7 han estat un poc irregulars, però han quedat més o manco al lloc que els pertocava.

Estau contents amb el número de públic que cada diumenge us ve a veure al Moleter?

Vistos els altres camps, som dels equips que més gent atreu. Excepte Artà, no crec que hi hagi molts més camps amb més espectadors que nosaltres.

I el número de socis?

També va bé. De fet, cada any van augmentant.

No tothom està satisfet amb les obres recents que heu fet al camp. Què ha passat exactament?

Res important, però hauria estat millor que la uralita estigués girada al revés, cap a dins el camp, amb una xarxa que aturàs les pilotes.

I quan veurem el marcador en català?

És una cosa que s'ha de fer, però no sé quan exactament.

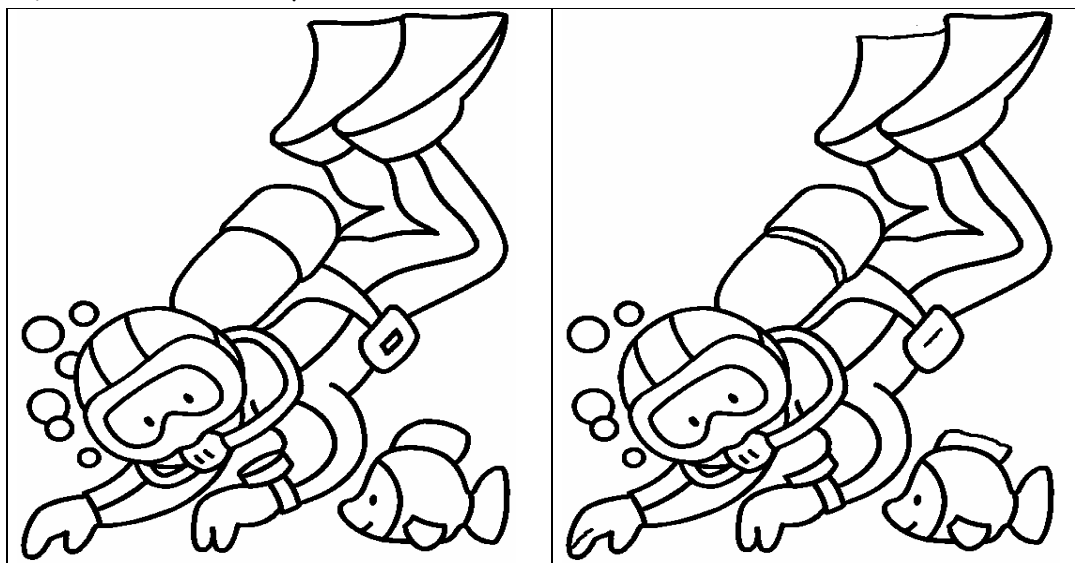
Per acabar, vols demanar res als nous polítics que tenim a l'Ajuntament?

La gespa ja està un poc deteriorada i no estaria malament reformar-la. A més, a la Teulera s'hi podria fer un camp de futbol-7 per intentar descongestionar el camp.

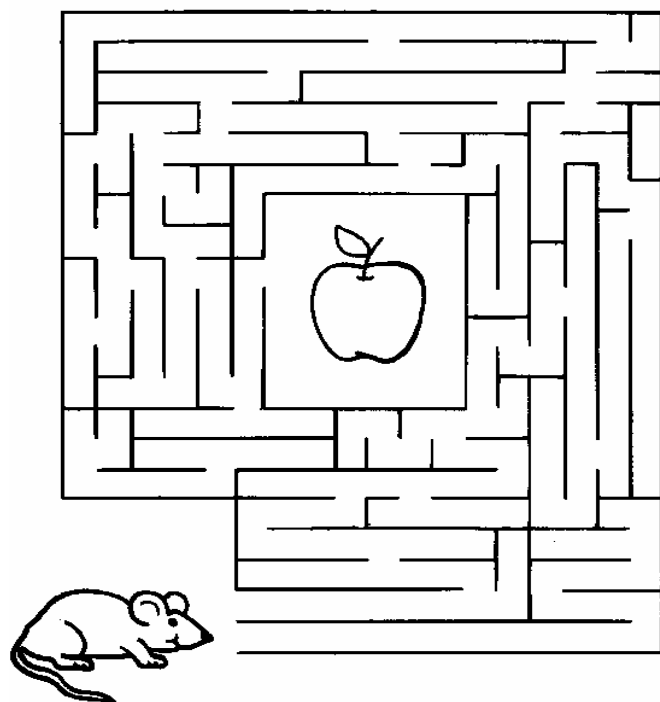

1.- Troba les 7 diferències:

Margalida Fiol

1.- Troba el camí que ha de fer el ratolí per arribar a la poma:

3.- Troba el nom de nou ossos del cos:

U	E	F	I	C	U	B	I	T
O	R	E	Q	E	Q	I	M	I
M	R	M	C	F	M	V	Y	B
O	P	U	L	F	R	A	D	I
P	E	R	O	N	E	R	Y	A
L	Z	H	U	M	E	R	X	H
A	L	L	E	T	S	O	C	T
T	K	F	A	L	A	N	G	E

4.- Encreuat numèric:

	+	2	+	1	=	6
x		+		+		+
4	+		-	3	=	7
:		-		-		-
	-	3	+		=	
=		=		=		=
2	x		-		=	8

Solucions al número anterior

2.- Endevinalla:

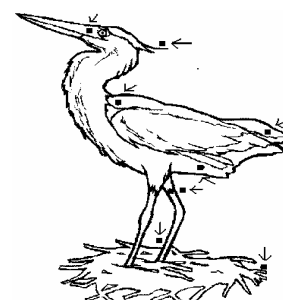
Em fan a la terra
i serveixo en el mar.
Quan sóc a l'aigua,
com en sé de nedar!

1.- Les 7 diferències:

2.- Endevinalla: una pansa

5.- Noms de llegums: mongetes,
faves, cigrons, pèsols, lleties

M	A	N	A	C	O	R	P	L	U	D
A	U	A	T	E	P	T	W	H	N	M
C	X	M	O	N	T	U	I	A	N	S
O	I	C	A	L	V	I	A	N	S	X
R	K	G	L	I	O	B	C	A	H	D
A	I	D	U	C	L	A	K	S	P	P

Notes històriques de Sant Llorenç

Ramon Rosselló

"A 30 de agost 1597, rebí de Guillelmo Grimalt de St. Llorenç des Cardassar vuit sous, los quals rebí per mans de m^o. Bartomeu Bordoy, prevere, dix los donava a N. S. de Lluç". (Arxiu Col·legial de Lluç, Priorat 27, f. 64v).

El mes de març de 1938, "El Heraldo de Cristo" publicava una nota necrològica de Margalida Sauraloni, de Son Carrió, morta el passat 26 de gener, a l'edat de 78 anys. Era terciària franciscana i bona mare. "Nuestro sentido pésame a toda su familia, en especial a sus hijos Rdo. D. Miguel Puig-grós, Ecónomo de Pina y las Religiosas Franciscanas Sor Antonia de S. Miguel y Sor Magdalena del Corazón de Jesús".

El mes d'agost del mateix any, publicava aquesta altra nota: "Son Carrió. En la noche del Jueves al Viernes Santo próximo pasado, cayó gloriosamente en los campos de batalla el joven sargento habilitado D. Mateo Durán Ferrer de 24 años de edad. Incorporado al glorioso ejército español, su fe y patriotismo le indujeron a ofrecerse como voluntario para ir al frente de batalla, en donde encontró la muerte de los héroes". Inclou fotografia.

El mes de gener de 1954, "El Heraldo de Cristo" publica els donatius fets per batiar ninets de les missions franciscanes del Mato Grosso. "El día 14 de octubre del pasado 1953, D. Pedro Prohens, de Son Carrió, nos encargaba el bautizo de un negrito en Mato-Grosso, suplicándonos publicáramos la fotografía del neocristiano en nuestra revista. Seguidamente transmitimos a nuestros Misioneros el encargo, que fue cumplido tras las dificultades que supone mandar a revelar los carretes a una distancia superior a los 2.000 kilómetros".

Dia 16 de maig de 1903, el set-

manari "Gazeta de Mallorca" publicava una crònica detallada de Son Carrió comentant una peregrinació feta al santuari de Lluç. Foren una quarantena de carros i unes 300 persones dirigides pel vicari Joan Aguiló. Els peregrins anaren passant per Manacor i per Petra cantant unes cançons compostes per mossèn Aguiló i solfa d'A. Muntaner:

Guiats per l'àngel Sant Miquel
que els vells prengueren per patró,
Verge de Lluç, reina del cel,
rebeu l'humil estol feel
que us envia Son Carrió,
bandera estesa
amb gran honor.

Un poc passat Selva, els peregrins varen veure una monja petitona amb una al·lota de 17 anys d'edat, resultant ser una postulant natural de Son Carrió, que està en el convent de Caimari. A Lluç fan les oracions, càntics i actes piadosos acostumats. La crònica acaba amb unes notes referents a la propera collita: els blats comencen a tenir rovell, les faves primerenques, bones, les tardanes, xereques, les ametles, migelis, les figues flors, poques.

Dia 20 de novembre de 1937, "El Luchador" publicava una crònica de Sant Llorenç comentant una festa celebrada el passat diumenge, organitzada per la Falange local amb motiu de l'entronització d'una imatge del Cor de Jesús en el local social. Assistiren a la funció el Marquès de Zayas, molts camarades i tot el poble. Els carrers estaven ornats amb moltes banderetes. Davant el portal de l'església es col·locà un altar on celebrà la missa el senyor Sagesse. Després hi hagué desfilada i al capvespre Pere Bonnín, regent de la parròquia, procedí a l'entronització. Es descobriren les làpides amb els noms de Franco, Goded, José Antonio i Héroes de Toledo, que donaven nom a altres tants carrers del poble. La festa acabà amb un acte de propaganda.

Dia 23 d'agost de 1892, "El Isleño" anotava que ha estat trobat penjat d'un arbre en una garriga de Pocafarina, el cadàver d'un jove natural de Son Ser-

vera; "atribuyéndose su muerte a un suicidio".

Dia 30 d'agost, aquest diari anota que Gabriel Carrió i Galmés ha estat nomenat secretari de l'Ajuntament de Sant Llorenç.

Dia 8 de febrer de 1893, "El Isleño" anotava que els carrabiners havien fet una presa de tabac de contraban a la Punta de n'Amer. Dies passats també havien detingut un home que emprava dinamita per pescar. Dia 2 de juny, els carrabiners, també a la Punta de n'Amer, detingueren pescadors que pescaven amb dinamita.

Dia 22 de març de 1894, "El Isleño" deia que la Guàrdia Civil, a Sant Llorenç, havia sorprès una partida de joc.

Dia 23 de juny, aquest diari deia que la Guàrdia Civil havia pres 14 bales o paquets de tabac, que pesaren 522 quilos, amagats en un lloc de la Punta de n'Amer.

Dia 10 d'octubre, publicava una breu crònica de Sant Llorenç dient que ja havien començat les classes en la nova escola per adults.

Dia 27 de setembre de 1901, "El Magisterio Balear" anotava: "El Alcalde de San Lorenzo solicita de la Junta Provincial se sirva reclamar a quien corresponda la presentación de las cuentas justificadas de la inversión de material correspondientes a las maestras que allí ejercieron, cuentas que no existen en los archivos municipales".

L'any 1926, a Mallorca hi havia una subscripció oberta per recaptar diners per aixecar un monument al polític Antoni Maura. El rector de Sant Llorenç, Pere Santandreu, va aportar 10 pessetes, el capellà coadjutor Joan Galmés 5, i l'altre capellà Bartomeu Bauçà altres 5 pessetes.

Dia 21 de setembre de 1940, el "Boletín Oficial Balear" publica la resolució del Ministeri d'Educació en què s'ha resolt separar definitivament i donar de baixa en l'escalafó de mestres, Maria del Carme de la Monja López, mestra de Sant Llorenç. Dia 21 de setembre de l'any següent publicava la resolució de confirmar en els seus càrrecs els mes-

tres de Sant Llorenç: Manuel Cabanyes Ballester, Jaume Perelló Arbona, Miquel Julià Noguera i Bàrbara Ferrer Pocoví.

Dia 8 de maig de 1857, el "Boletín Oficial de la Provincia de las Baleares" publicava que el Jutjat de primera instància de Manacor notificava als batles de les viles que mirassin per on para Pere Ferrer i Massanet, porquer de la possessió de la Font Pella, d'on ha desaparegut. "Es un joven de 13 años de edad, de baja estatura y algo fornido, color moreno, pelo algo rubio, cara redonda, vestía una camiseta azul, calzón de escandalaria, sombrero blanco y albarcas". És fill de Llorenç i de Catalina, natural d'Artà.

Dia 9 d'octubre publicava un nomenclàtor estadístic de les ciutats, viles i llocs. Sant Llorenç té 1.892 habitants.

Dia 20 de gener de 1868, el "Boletín Oficial de la Provincia de las Baleares" publicava la relació de quantitats entregades en concepte d'ajuda a soldats declarats inútils, per l'estada a l'hospital militar. A Jaume Humbert Rosselló, de Sant Llorenç li correspon rebre 4 escuts amb 800 mil·lèsimes.

L'any 1952, Onofre Jaume Planisi fou nomenat capellà encarregat del Frente de Juventudes, de Sant Llorenç.

Aquest any, entre els dies 10 i 19 de març, es predicà una missió a Sant Llorenç, que anà molt fervorosa.

Dia 21 d'abril de 1847, el "Boletín Oficial Balear" publicava que s'ha encarregat als batles de les viles la cerca i captura de dos soldats desertors, del regiment d'Infanteria Isabel II, un dels quals és d'Inca i l'altre de Sant Llorenç. Aquest és Jaume Galmés i les senyes personals són aquestes: "Edad 22 años, estatura 5 pies una pulgada, pelo castaño oscuro, ojos pardos, color trigueño, cejas al pelo, nariz afilada, barba sin poblar". Quan va desertar se'n portà "una casaquilla verde, un pantalón de paño, un par de botines, una gorra de cuartel, dos pares de zapatos, dos camisas, un corbatín de paño, un par de tirantes y una bolsa de aseo".

Dia 7 de juny, publica el repartiment de 440 soldats que toca aportar a cada vila. Sant Llorenç té 1.377 habitants i li correspon un soldat.

Dia 13 d'octubre de 1848, es pu-

blicava l'ordre del jutge de Manacor en què cita Joan Melis Galmés, natural de Sant Llorenç, perquè es presenti a la presó per defensar-se dels càrrecs que resulten d'haver trobat mort Jaume Mas en la possessió Son Joi.

Dia 1 de setembre de 1851, publicava l'ordre del jutge de Manacor en què cita Guillem Tous "Guaita" per defensar-se dels càrrecs sobre robatori d'ovelles comès a Ténger i la Marineta. La revista "Lluch" en la crònica del mes d'octubre de 1935, diu que dia 13 visità el santuari la dona Joana Brunet Santandreu, de Sant Llorenç des Cardassar, per agrair a la Mare de Déu de Lluc la pròpia salut i la d'una filleta i deixa com exvot el retrat de la nina.

Dia 4 de novembre de 1900, la revista "Mallorca Dominical" publicava unes gloses dedicades al governador Rafel Álvarez Sereix amb motiu de la visita que féu a la possessió Torre Nova i a Son Carrió, acompanyat del degà i ardiaca de la Seu i el vicari general (Antoni Maria Alcover). Els autors de les gloses són d'Elisabet Santandreu i Prohens i Antoni Vicens Santandreu de Son Garbata. Reproduïm les d'aquest:

La Divina Providència
el tenga amb la seva mà,
i que li vulga donar
llarga vida i permanència,
braó, justícia i prudència
per Mallorca governar
i la moral fer brostar
amb molta de corpulència.

Sia pel camp de bondat
nigul d'abril abundós
que, plovent bones saós
faça créixer el bon sembrat;
i per la immoralitat
sia fibló furiós

que se'n duga els jugadors
i els de mala voluntat,
i qued tot net i porgat
i fora males llavors.

Dia 8 d'abril de 1919, el "Boletín Pedagógico" anotava: "Se han creado en el poblado de San Miguel, municipio de San Lorenzo de Descardazar, dos escuelas nacionales, una de niños y otra de niñas". Dia 22 de maig de l'any següent aquesta revista anotava que Francisca Catany havia estat nomenada mestra d'aquesta escola de nines; i el mes de desembre, fou nomenat mestre de la de nins Cristòfol Barceló. El febrer de l'any 1921, aquest mestre havia cessat "por haberse incorporado a filas para prestar el servicio militar".

Dia 20 de novembre de 1921, aquesta revista publicava el resultat d'una subscripció infantil a favor dels soldats espanyols que lluitaven a Àfrica. L'escola de nins de Sant Miquel, del mestre Rafel Piña, va aportar 55'15 pessetes.

Aquests anys 1919-1920, s'havia organitzat una subscripció Pro Raixa, on s'anoten les aportacions nominals dels nins de les escoles. La de nines de Sant Llorenç, regida per la mestra Antònia Campins Vidal, ella aporta 3 pessetes i la majoria de nines, en nombre de 45 anotades, donaren 5 cèntims. L'escola de nins de Sant Llorenç, regida pel mestre Andreu Andreu Bauçà, que comptava 50 alumnes, també aportaren cada nin 5 cèntims de pesseta.

Dia 31 de maig de 1924, el "Boletín Pedagógico", publicava un detallat article referent a una reunió de mestres celebrada a Manacor on es comentaren els problemes de l'ensenyança, els mètodes i altres aspectes, nota signada per C. B. P., de Sant Miquel (Son Carrió).

*Joieria
Femenias*

*Listas de nocces
objectes de regal*

Bector Pasqual, s - Sant Llorenç

Adéu!

Aquest curs, que ha estat esgotador, ja ha acabat. Ens ha duit amistats, coneixements, passejades, viatges, jocs, renyades, emocions... un poc de tot.

Un final de curs sempre és especial i, especialment, per aquelles persones que ben aviat deixaran l'escola per anar a l'institut.

Hem pensat fer unes preguntes a la gent de 6è per saber com ha transcorregut el curs i què en pensen de la seva estada a l'escola durant els cursos d'educació infantil i primària:

1.- Quins records teniu dels primers anys de la vostra escolaritat?

* M'agradaria saber el nom de la mestra d'anglès de quan anàvem a tres anys. M'ha quedat una imatge seva gravada dins el cap: ens va mostrar un ocell dibuixat i ens va dir que en anglès es deia "bird". (Francisca)

* El primer dia me varen xerrar de "en don Jaume", i jo li tenia una por! (Joan M)

* Al pati jugàvem a metges i les nines encalçàvem els nins per posar-los injeccions. (Francina)

* Mos ho passàvem més bé! Podíem jugar i fer altres coses i no havíem d'estudiar. (Joan F)

* L'escola era molt diferent. El menjador escolar era molt petit i davant hi havia una preciosa granja plena de gallines. (Toni F)

* A cinc anys teníem uns hàmsster, en Tartan li dèiem. Un dia no el trobàvem.

Al final el trobàrem dins un armari menjant el que hi havia. És que en Xavi havia deixat la gàbia oberta. (Rosa)

2.- Considerau que heu après moltes coses durant els anys passats a l'escola?

* Crec que a l'escola s'aprenen moltes coses durant un curs. Així que... a final de 6è ja hem après molt. (Carme)

* Tantes coses, que de la meitat no me'n record! (Rosa)

* Sí, però aquest curs és el que he après més. (Pere R)

* Sí, a més de les assignatures hem après:

-A respectar els amics

-A conviure amb els altres

-A ser més "forts" i a "aguantar" el que vengui

-A fer amics

-A tenir en compte les normes d'educació

-A organitzar-nos

-A escriure bé i a llegir aviat

-A estudiar...

(entre varies persones de 6è A)

3.- Heu tengut una convivència agradable amb els vostres companys i companyes?

* De vegades, segons el dia, el temps que fa, la lluna... (Alícia G)

* Sí. No es pot evitar qualche "lío", però tots acaben solucionant-se. (Manu)

* Sí, però amb algunes persones més que amb les altres. (Carme)

* Abans teníem menys coneixement i ens barallàvem més. (Pere N)

4.- I amb el professorat?

* M'ho hauria de pensar...! (Aleix)

* Sí, encara que de vegades ens renyaven, però era que ens portàvem malament. (Sandra)

* Bé, qualche pic s'enfadaven, perquè no havíem fet els deures o ens havíem portat malament, però hi ha hagut moments que reïem molt. (Marina R)

5.- Teniu bons records de les sortides que heu fet?

* Un dia, que anàrem a Sineu, vàrem dinar al Parc de Manacor. Dinàrem a mitges de tot el que havíem duit. (Hasnae)

* Sí, aquest dia de Sineu jo vaig perdre una cartera nova amb cinc euros dedins. (Toni S)

* És que a Sineu podíem dur doblers per comprar. Vaig comprar dues ànneres i en Nacho també. (Pere N)
* Sí jo també vaig comprar un "pato", el més beneït de sa tenda. (Aleix)
* I, quan érem al Parc, fèiem carreres d'ànneres i hámsters. (Rosa)
* Sí, record sobretot La Victòria, quan érem petits. (Manu)
* Quan vàrem anar al Zoo de Sa Coma, vérem un espectacle i un poc de tot. Va ser un dia extraordinari, m'agradaria tornar-hi. (Adrià)

6.- Com ha transcorregut aquest darrer curs?

* Es hem divertit i hem fet molts d'amics. (Sergi)
* Hem canviat molt d'amistats. (Marina B)
* Hem tornat grans i "guapos"! (Toni S)
* Ha passat molt ràpid i ha estat molt

divertit. Ara hem de veure ses notes! (Llorenç)

* Hem anat a moltes excursions, hem fet exàmens... i hem preparat molt bé el fi de curs. (Sergi S)

7.- Trobau que les despedides són tristes?

* És trist i també alegre, perquè te'n dus els bons records; i, quan tots ens n'anem, haurem deixat la nostra petjada a l'escola. (Sergi)
* No, són ben alegres! (Xisco)
* Sí, bastant tristes, perquè si una amistat algun dia repeteix o se'n va a una altra aula... És clar que algun dia podrem quedar, però ja no serà el mateix que estar tot el dia junts! (Alícia P)

Agraïm als companys i a les companyes de sisè les seves respostes i els deim: Adéu!

Lluís i Martí

*Fotografies
Pàgina anterior:
els de 6è i els de
5 anys.
Aquesta pàgina:
el 2n curs, el 1r
curs i les mares*

...i, cada dia, un gra més

full informatiu núm. 6 juny 07

Benvolgudes famílies,

* Avui, 5 de juny, se celebra, a tot el món, el dia del Medi Ambient. A Sant Llorenç també ho volem celebrar: els més jovenets de l'escola fan tallers i veuen un espectacle de dansa. Nosaltres, els de tercer cicle, basam la nostra feina en una visita al Parc Verd i en la pel·lícula "Una veritat incòmoda". També durant tota la setmana tenim, al menjador, l'exposició "Quants planetes consumim?". Si voleu, la podeu visitar.

* Agraïm la vostra col·laboració, ja que aquest més han hagut de venir dos pics a recollir la roba i les llaunes que ens heu duit i ja en tornam a tenir.

* La caseta de l'hort ja està, pràcticament, acabada de pintar i ha quedat beníssim. I les plantes, que s'han alegrat, també van boníssimes. No vos fa ganes venir a veure-ho?

* Amb aquest full informatiu acabam la nostra feina i ens despedim. Passam el relleu a l'alumnat de 5è que, a partir del setembre, continuarà informant-vos.

Bon estiu! I, recordau els nostres consells!

Alumnat de 6è nivell

Osset de peluix

Crom el Nòrdic

L'ERIC ENSENYA A LA MIRANDA EL SEU REFUGI SECRET

L'Eric i la Miranda, en cotxe, recorren un tros de la carretera de la costa. Després l'Eric li assenyala una camí secundari i, poc després, li diu l'Eric que aparqui en un racó. Es troben la curiosa parella en un lloc oblidat de les afores de la ciutat, en un bosc a poca distància de la ciutat.

- I ara què, Èric?

El noi treu un mocador de la butxaca i diu:

- Vull que sigui una sorpresa. Deixa'm posar-te aquest mocador als ulls i et portaré en braços al meu lloc preferit.

La Miranda se sorprèn, clar, però es deixa fer. Li posen el mocador als ulls i l'Èric l'alça els braços.

- Mmm, - diu ella. - Quan estiguem cassats em portaràs en braços la nit de noces al llit, no carinyo?

- Miranda! Per favor...

La Miranda suspira i diu: "Està bé, ho sento".

L'Èric pensa de nou en la difícil situació en que s'ha posat. Però prefereix no dir res.

La Miranda es fixa en per on camina l'Èric mentre la porta suaument en braços. Ara estan caminant sobre la molsa del bosc, després avancen per sobre sorra, presumiblement per una platja. La brisa del mar acaricia les galtes i el pel de la noia: ara deuen estar a l'aire lliure. Després caminen sobre roques. Finalment l'Èric posa la seva enamorada sobre unes roques i li treu la bena.

- Aquí tens, maca. El meu lloc preferit.

Ella mira al seu voltant. Està en unes roques que tenen al davant el mar i a darrera la platja i el bosc, i més enllà el cotxe. L'espectacle, tot i tenir el bosc una certa sensació d'abandó i de sequera, és preciós.

- És una meravella, Èric! Però no entenc... Aquest és el teu lloc preferit?

- Veuràs, Miranda... quan passo temporades lliures, com per exemple els estius que no m'agrada viatjar, vinc a vegades aquí a contemplar el mar. No sé, sempre he vingut aquí sol. El Joan

ni tant sols sap massa concretament que vinc aquí.

- I què té de dolent?

- Doncs mira, maca. Aquest lloc m'agrada perquè m'ajuda a pensar amb més claredat, a tenir els pensaments més clars. Veus allà? És el mar. Veure el mar m'ajuda a pensar en la solitud. Venir aquí em relaxa. El mar està sol, tranquil, etern. Venir aquí em fa oblidar-me de tots els problemes, em fa sentir en pau. És un signe de la meua solitud.

La Miranda somriu comprensiva.

- Entenc, Èric. Però veuràs, el mar no està mai sol, al contrari, existeix perquè està en contacte amb d'altres parts de la natura: el sol, les roques... Tu potser és com si t'imaginassis que el mar no està en contacte amb altres parts de la natura, quan en realitat és una part de la natura. Veus el mar quiet, estàtic, però en realitat està en constant moviment. - La Miranda torna a somriure i continua: - Tu també et creies a tu mateix un solitari, sempre havies vingut aquí sol, i ara vens aquí amb una noieteta que t'estima.

- Sí... - L'Eric mira a la seva amiga i després al mar. - Canvien tant, les coses...

Es queden asseguts a les roques. La Miranda s'acomoda en braços del seu enamorado. En aleshores, una gaviota aterra el seu vol a algunes roques de distància. La noia la mira encuriosida, es separa dels braços d'Eric, s'aixeca i s'acosta corrents a la gaviota. I aleshores...

UNA REL·LISCADA REVELADORA

En aquestes que la Miranda, corrent cap a la gaviota, rel·lisca amb un petit toll d'aigua, es queda un moment suspesa en l'aire i cau de cul contra una roca. La gaviota s'espanta i surt volant. La Miranda fa gestos d'adolorida. L'Èric se li apropa preocupat.

En això que la Miranda sent una molèstia tan immensa a les angorals que de sobte, en un gest impetuós, es despulla completament el cul. L'Èric, mirant-ho tot, es posa nerviós. Per sort, en aquelles hores i en aquella platja apar-

tada, ningú més ho va veure.

La Miranda es queda un minut rasant-se les angorals nues. Per sort no s'ha fet sang: només algun morat, que farà una mica de mal durant un curt temps però que a dures penes deixarà cap rastre, apart d'algun rastre visualment lleig. L'Èric no sap què fer. Li pregunta a la Miranda si es troba bé, si vol anar a algun dispensari, li pregunta si té algun medicament en el cotxe. Apart, procura donar "el mínim de" mirades al cullet de la seva amiga. La situació inesperada el desconcerta.

Al cap de minut i mig, les fregues de la noieteta han donat resultat: es posa de nou les bragues i els pantalons i li parla a l'Èric:

- Osti, noi, quina mala pota... Aiiii... Ha estat una bona trompada. Sort que la roca no tenia les vores esmolades.

- Miranda, jo penso que hem d'anar a veure immediatament un metge.

- No crec que n'hi hagi per tant, Èric.

- Dona... No sé. Saps? Conec un dispensari aprop d'aquí. Atén 24 hores i amb sort avui no tindran gaire pacients. Són coneguts meus i crec que t'atendran en seguida.

- Bé, però no ens hi passem massa temps, que et vull ensenyar un lloc jo també.

- Un lloc? Quin lloc?

- Clar... Tu m'acabes d'ensenyar el teu lloc preferit, així que jo t'ensenyaré el meu. - La Miranda observa com l'Èric, davant les paraules "t'ensenyaré el meu" s'inquieta, tenint el record de l'incident de la rel·liscada i la despullada repentina de les angorals. La Miranda es queda plantat mirant-lo:

- Què passa, Èric? Estàs encarcerat com si haguessis vist un fantasma...

- Jo... Miranda, és que...

La Miranda somriu amb picardia: - Sí, ja sé quin fantasma has vist... Ja ja ja! Vinga, maco, conserva la compostura i desperta el teu desig. Aquesta nit em vas prometre fer-me l'amor i veuràs això que has vist de mi i més.

L'Èric procura dominar la compostura, i no sabent què fer li agafa la mà a la Miranda i van cap al cotxe; hi pugen, agafen la carretera i arriben al

dispensari indicat per l'Èric.

Allà el metge els aten immediatament, donat que no hi havia més pacients fent cua, i també com a favor personal a l'Èric. El metge, com hem dit conegut personal d'Èric, li pregunta a la Miranda que com s'ha fet el cop. Li expliquen la veritat. El doctor li pregunta a Èric si "aquesta noia tant maca" és la seva núvia. A l'Èric la pregunta li posa nerviós la pregunta i respon: "No, no més som amics". A l'Èric no se li escapa el gest fugaç de desilusió i resignació que fa la Miranda. El doctor, però, pensa interiorment (sense comentar-li-ho a Èric) que els dos fan bona parella, i observa que l'Èric i la Miranda estan començant a ser una mica íntims.

Finalment el doctor desinfecta una mica la ferida a la noia i li diu que això no és gens greu, li dóna una recepta per una pomada per si hi haguessin complicacions, que vagi amb compte al asseure's durant alguns dies i els desitja "que us vagi bé als dos".

Surten del dispensari. L'Èric, amb un gest que el desconcerta a sí mateix, li confessa a la Miranda que s'havia preocupat per ella i que vol que vagi més amb compte en el futur, doncs "no m'hauria agradat que t'hagués passat res". Encara el desconcerta més quan la Miranda li diu "gràcies carinyo" besant-lo tendrament en la boca.

Monten al cotxe i surten en busca del que és el lloc romàntic i secret de la Miranda.

LA MIRANDA ENSENYA A L'ERIC EL SEU LLOC SECRET ÍNTIM

La Miranda i l'Èric, entre conversa i conversa, van a parar a un lloc no molt llunyà de la ciutat. Es desvien per un camí rural que permet la circulació de cotxes fins que aparquen a una clariana deserta que a dures penes sembla feta per a aparcar cotxes. Baixen del cotxe.

- Bé, Miranda, on és el teu lloc secret?

- Oh, a uns minuts de caminar. - Li passa la bena als ulls. - Jo també vull fer-ho un moment especial. Deixa que t'embeni els ulls.

- Però... mmm...

- Ja ja ja! Vinga, home, si tu també m'ho has fet? Tranquil, que no cal dir que en

mi pots confiar. Només faltaria que ara te'n fes alguna! Vinga, confia, només vull donar-te una sorpresa. No siguis tant neguitós carinyo...

L'Èric arronsa les espatlles i es deixa fer. La Miranda amb suavitat li emmordassa els ulls.

- I ara no em diràs que m'agafes en braços!

- Ja ja, que gràcies! No, home, no, que no tinc la teva força d'home; agafa'm de la maneta i deixa't guiar. Ja veuràs.

L'Èric, amb els ulls tapats i inquietat, es deixa dur. Sens dubte la Miranda el porta a l'interior d'un bosc, doncs aviat ja no trepitgen un camí de pols sinó un terra molsegut, a més de tant en tant alguna branca distretament situada li dóna a l'Èric accidentalment tot i que la Miranda el porta amb compte. Finalment la Miranda s'atura en un lloc, li treu la bena als ulls i li besa la galta.

- Ja hem arribat, carinyo.

L'Èric mira als seu voltant. Estan en una clariana relativament petita d'un bosc abandonat, molsegut, bastant poc tocat per la mà de l'home. Algunes branques han estat retallades per a que la Miranda (i potser algú altre que hi vingui) s'hi pugui asseure. Curiosament, en un arbre es pot veure, penjant d'uns pocs claus, una lona que tapa un requadre.

- Aquest és el meu lloc, Èric.

- Aquesta clariana? - Pregunta l'Èric sense cap matís burleta a la veu.

- Exactament, carinyo. Veuràs, tu quan medites vas a un lloc apartat, solitari, on mires el mar i penses. Jo, en canvi, quan busco meditació en la solitud prefereixo un racó més dinàmic, més en la naturalesa, més que em recordi que

apart de l'ordre del teu mar etern també hi ha l'ordre plural de la naturalesa. Ai, Èric, ara que estic amb tu em venen uns pensaments més romàntics... Tan pessimista com sembles a vegades i quan estàs amb una noia pots fins acabar treient el bo d'ella. Saps qui coneix aquest lloc i sap que és el meu lloc secret de meditació, apart d'ara mateix tu?

- No. Qui?

- L'Armando, precisament.

- L'Armando?

- Quan encara estavem enamorats, quan encara la seva enganyifa de bon tio em convencia, quan encara no veia com era ell realment, dos o tres cops vaig venir aquí amb la seva companyia.

L'Èric s'encurioseix. De sobte les presses per tornar a casa ràpidament es van esvaint. Decideix que intentarà satisfer la curiositat.

- Ah, sí? Explica'm més.

- Però no dius que no t'interesses per la meua vida? - L'Èric comença a replicar.

- Ja ja ja, no home tranquil, ho deia per punxar. Mira, t'explicaré una història.

you can
Canon

CAMARA REFLEX DIGITAL

EOS 400D
DIGITAL

El món és seu.

Converteixi'l en
el seu camp de jocs

IGNASI
fotògraf
Major, 47 - Sant Llorenç
www.ignasifotograf.com

El C.D. Cardassar tanca la temporada 2006-2007

Ignasi Umbert

El passat dia 2 de juny, amb el sopar de cloenda que va tenir lloc a l'aparthotel Monte Safari i amb més de 300 comensals, es va donar per finalitzada la temporada 2006-2007, amb el resultat del darrer partit amb victòria del C.D Cardassar per 3-2 contra el Serverí, després d'unes quantes setmanes sense que els resultats fossin favorables al C.D. Cardassar.

Aquesta ha estat una temporada una mica rara, ja que des dels primers partits l'equip va començar el rosari de baixes que al llarg de la temporada va patir. El primer va ésser en Joan Riera, després en Joan Llinás, seguit d'en Xavier Gil i així successivament. A tot això cal afegir-hi la renúncia de l'entrenador, en Biel Torres en el quart partit, i que va ésser substituït per en Lluís Torrelblanca. A tot això hem d'afegir-hi les nombroses targetes que ens mostraren, moltes d'elles rigoroses i injustes. Tot això va fer que l'entrenador, diumenge a diumenge, tingués dificultats per a poder conformar un equip realment competitiu, i que en els darrers partits fos necessari que nombrosos jugadors

de l'equip juvenil haguessin d'incorporar-se al primer equip. Així i tot, hi ha que recordar que l'equip, durant varies setmanes, va ocupar llocs de jugar la lligueta i que d'haver guanyat dos o tres partits més s'hagués aconseguit. Els punts aconseguits aquesta temporada, a pesar de totes aquestes dificultats, foren tant sols quatre menys que la temporada passada. Esperem que a la propera duquem una mica més de sort i que les lesions ens respectin.

Quant als equips base, cal destacar l'excel·lent temporada de l'equip juvenil, entrenat per en Mariano Ramon, amb resultats espectaculars, tancant la temporada contra l'Independent Camp Redó, al qui li guanyaren per un rotund 10-1.

També cal destacar l'excel·lent classificació de l'equip Benjamí F-8, entrenats per en Nofre Gomila, que quedaren segons classificats del seu grup i varen perdre la final de Mallorca a la tanda de penaltis.

També s'ha de fer menció del premi al bon comportament que al llarg del campionat ha tingut l'equip infantil, entrenat els darrers mesos per en Toni Pedraza. Així mateix, cal destacar la progressió constant de l'equip cadet, que a pesar dels mals resultats inicials, en Bernat Palmer amb la seva paciència va aconseguir que l'equip millorés i al final els resultats comencessin a arribar.

Pel que fa a l'equip aleví, també va obtenir uns resultats molt bons i es marcaren molts de gols, en especial per part del jugador Joan Mas.

En definitiva, una temporada en què es pot dir que tots els equips han complert, i si els resultats no ens han acompanyat no ha estat perquè no s'hagi lluitat -llevat d'alguna excepció-, sinó perquè el futbol és així i no sempre guanya el que més bon partit fa. Esperem que la propera temporada la sort ens acompanyi un mica més i que els resultats sien encara més bons i que una temporada més puguem gaudir del bon futbol dels nostres equips, sien de la categoria que sien, perquè sempre el suport dels afeccionats llorenscins segur que el tindran.

Ja dins un altre ordre de coses,

però també relacionat amb el futbol, cal fer una menció al Torneig Internacional de Futbol Base, categoria Aleví Futbol-7, que va tenir lloc al camp de "Ses Eres" de Son Servera els dies 8, 9 i 10 del passat mes de juny, on hi participaren l'Inter de Milan, l'Ajax de Amsterdam, l'Everton, l'Arsenal, l'Herta de Berlín, el Sevilla CF, el CF València i una Selecció de la Badia de Cala Millor. Aquesta selecció va estar formada per jugadors del Serverí i del C. D. Cardassar (7 de cada club), o sia, set dels millors equips d'Europa d'aquesta categoria.

Els anglesos del l'Everton varen ésser els guanyadors del torneig, després d'empatar 2-2 a la final contra l'Inter de Milà, i tenir més punteria que els italians en la tanda de penaltis, emportant-se l'hermós trofeu en disputa. El jugador italià Andrea Pallazi - recordeu aquest nom en el futur- va ésser considerat per la majoria dels tècnics participants el millor jugador de torneig.

La selecció Badia de Cala Millor, representant local en aquest torneig, no va fer un mal paper tenint en compte

que davant tenia els millors equips d'Europa de la categoria aleví i que era molt difícil poder guanyar-los. Però hi ha que destacar el seu bon comportament i ésser uns bon perdedors, i això també té mèrit.

El torneig va ésser tot un èxit, tan esportiu com de públic i les grades del camp de "Ses Eres" de Son Servera varen estar repletes de públic durant els tres dies de competició, animant als seus equips. La direcció i coordinació d'aquest important esdeveniment esportiu va anar a càrrec de l'holandès Arno Wui-tenweg i del que subscriu. L'Associació Hotelera Badia de Cala Millor, Ajuntament de Sant Llorenç, Ajuntament de Son Servera, Ibatur i la Direcció General d'Esports del Govern Balear es feren càrrec del patrocini del torneig.

Esperem que aquest torneig tingui continuïtat i si no hi ha res de nou el proper any el poguem veure en "Es Moleter". Així sia.

En *Trompes* revalida el títol

Pau Quina

A la fi ha acabat aquest torneig, teòricament de Pasqua. Pareixia que no havia d'arribar mai el dia, però ja ho diuen que a tothom li arriba l'hora, sigui tard o sigui prest. En el cas que ens ocupa ha estat més bé tard i sinó basta veure que ja ha començat el torneig d'estiu i encara duim la suor al front.

Però parlem de resultats, que és el que ens interessa. Primer de tot cal destacar, com ja va ésser habitual, el paper d'en Pedro *Trompes*, que ha aconseguit revalidar un altre pic el títol i, si algú no es posa mans a l'obra, du camí d'establir un bell rècord. Aquest cop la víctima fou en Gaspar Mesquida, que

havia agafat el paper de revelació que n'Agostí Domenge va tenir en l'anterior torneig. Pel camí, en Gaspar va desfer-se de pesos pesats com l'esmentat Agostí, en Moragues o en *Movie*, però a la final en *Trompes* va saber imposar la seva experiència i s'endugué el partit per un còmode 6-2, 6-4. A més de la final, cal destacar els grans duels que ens oferiren alguns jugadors en rondes anteriors, sobretot els partits *Trompes-Barbot* (6-4, 3-6, 6-3), *Agostí-Movie* (6-4, 7-5), i *Gaspar-Agostí* (7-5, 5-7, 7-5).

Pel que fa al grup B, no es disputà la final per lesió d'en Moragues. Així, n'Az-peitia es va fer amb el trofeu. Finalment, en el grup C en *Polit* va posar les coses difícils al jove Jaume Mas (*Pisca*), però al final la seva tècnica d'escola

s'imposà damunt la pista.

Ah! i després de la finalíssima un bon sopar de frit mallorquí i llengua al bar del futbol. Per cert, com vaig pronosticar fa temps, no hi va haver cap representació institucional de renom. Ni el batle, ni cap regidor se'ns aproparen. Deu tenir res a veure amb el fet que les eleccions ja han passat i que, en canvi, en l'anterior ocasió estàvem en època preelectoral? No sigueu mal pensats...

Jaumet: Pareix esser que fer eleccions tan aprop de sa calor, a vegades trastorna es cap de qualcú, no ho trobau? Voleu començar per aquí?

Xesc: Abans d'entrar dins es problema de ses eleccions volia recordar que es PP, dia 26 de novembre, va organitzar una manifestació contra es Govern perquè, segons deien, en Zapatero feia concessions a ETA. Fins an es dia d'avui ets únics que sabem que n'han fetes són n'Aznar, n'Acebes i en Rajoy. Ni UCD, ni PSOE, abans ni ara, han cedit ni una coma. Es que indultaren, acostaren, premiaren i suavitzaren es nom d'ETA per no ofendre, varen ser es des PP d'ara. I a què ve això ara? Idò perquè ets etarres xerren de continuïtat de ses negociacions, es Govern diu que no es ver, i en Zaplana erra que erra, vol explicacions des President des Govern, però quan li expliquen ell no escolta. Un no sap si és sa tàctica, si és perquè sa foto de sa pau la se volen fer ells o si veuen es poble tan curt com ells pareixen a vegades.

Julia: Jo com que sí que crec en sos vertaders polítics, llançaré una llança en es seu favor: Quan un se fica dins sa directiva de qualsevol deport amateur, dins l'Església, una ong... ho fa per fer feina pes poble, però si se fica en política ho fa per fer dobers. Jo no crec que tots siguin així. O sí?

Jaumet: Sabeu que es partits polítics només tenen entre tres-cents i quatre-cents anys de vida? Se començaren a formar associacions polítiques a sa Revolució Francesa i a sa lluita per sa independència d'ets Estats Units. Vaja! Sí que els ha bastat poc temps per aprendre'n, uns amb bones intencions per fer avançar es països i altres amb sa intenció d'avançar ells més ràpid que es temps. Però sa política només

és com tot: ni tant ni tan poc.

Ramon: Jo estic convençut que hi ha més fora que dintre, però en ells se compleix sa màxima de sa dona del Cèsar. Si pensam un poc amb sa quantitat de vot "inútil" no és d'estranyar que quan agafa es maneig un pocavergonya a vegades se n'aprofita. (Vot inútil: no vull dir que sia un inútil es que vota; vull dir que un ha de pensar bé abans d'enterrar es vot quins estan més aprop de sa seva manera de pensar. I no votar mai per compromís).

Xesc: Sí, com es possible que a alguns pobles hagi guanyat es qui ha guanyat? Han de demostrar un altre pic com se governa només p'es seus amics i per sa seva família? Aquest vot inútil s'ha donat a més d'un poble.

Jaumet: "Se va el Caimán". Mos convé comentar-ho un poc, perquè aquesta fuga per sa porta de darrera d'en Matas se mereix una reflexió. Sa meva opinió es: Com que en Matas de beneit no en té cap pèl, veu com a normal que haurà d'estar a s'oposició es pròxims vuit anys, es tems aproximat que li queda de vida política. I això sí que no: millor ho deixaré anar.

Julia: S'ha de recordar que en Matas ha estat ministre i que en tota sa seva vida política només ha estat 270 dies a s'oposició. No seria estrany que li pegàs un atac de pànic si havia de tornar a s'oposició.

Xesc: Jo opín que després de veure que en Delgado, en lloc de desaparèixer des mapa polit per sa manera de dur s'Ajuntament de Calvià, guanya per majoria i amb lo cobdiciós que ha demostrat ser, ha pensat: Abans que em treguin, me'n vaig.

Ramon: Jo crec que ell ha pensat: sa sort que he duit de poder vendre un adossat i tot seguit trobar un palauet que me costa quasi es mateix preu! Es tant a s'oposició no duré aquesta sort, i com que tenc una bona feina en ets Estats Units, vos foteu.

Jaumet: En Tomeu vol parlar de deport i encara no hem parlat des poble. Jo un dia vull tornar parlar d'educació, però acabam es temps i es paper, i falten ses dites i sa contarella. S'haurà de deixar per sa pròxima.

Xesc: Sa intel·ligència només és sebre's adaptar a cada moment i circumstància de sa vida.

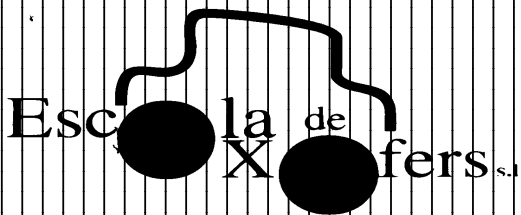

Julia: P'es polítics, es votants som com preservatius. Troben abans un mentider que un coix.

Ramon: No es lo mateix sa veïnada de partdamunt, que estar damunt sa veïnada. No se sap mai on és sa sort.

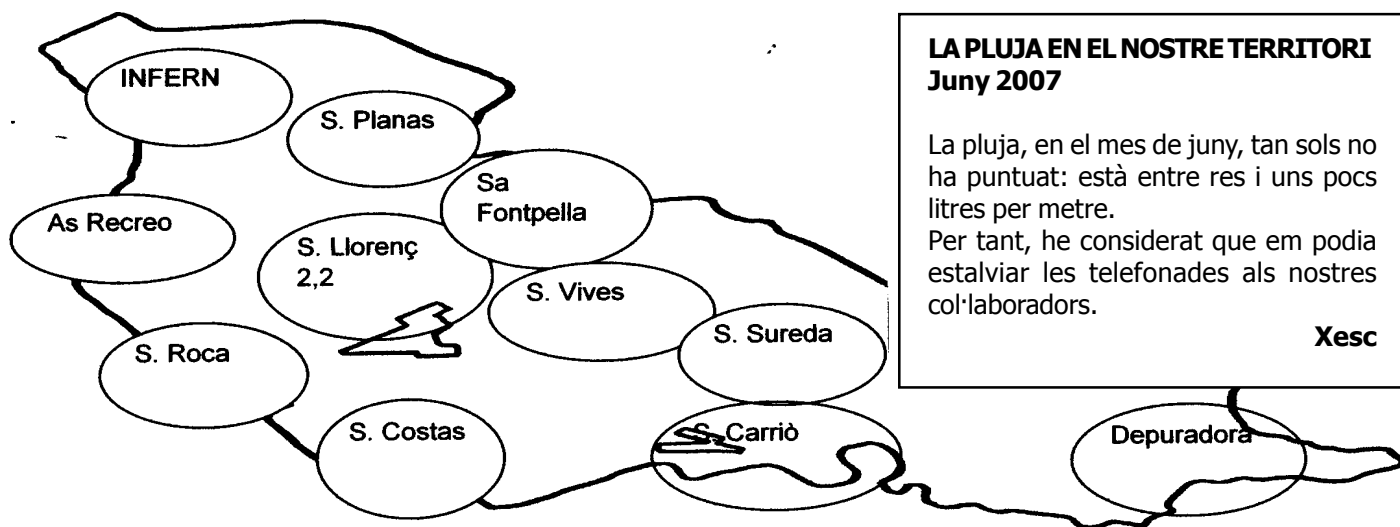
Tomeu: Només correm per lo que mos encalcan. Més fa qui vol que qui pot. Com més gran més ase.

Mariano: Una parella de gays fa un viatge transoceànic. Un li diu a s'altre: Després de sopar s'apaguen es llums i tu i jo volant no ho hem fet mai; anit farem d'"Emmanuelle". Arriba es vespre, s'apaguen es llums i, per assegurar-se que sa gent dorm encén un metxero i fa un poc de llum en es passadís. Tothom dorm. Sa matinada una dona diu a s'home: només fris d'arribar per prendre una aspirina, que tota sa nit tenc mal de cap. Per què no has cridat s'hostessa, la t'hauria duita. Hei! diu ella, un s'ha atrevit només a encendre un metxero i li han donat per darrera tota sa nit.

Joan Roig

 Esc la X de fers s.l.			ASSEGURANCES
C/. Gran Via, 42 Tel. 971 83 62 31 Fax: 971 83 67 11 07570 ARTÀ	C/. Elnor Servera, 121 B Tel. y Fax: 971 86 43 02 07590 CALA RATJADA	C/. Major, 22 Tel. y Fax: 971 86 91 99 07530 SANT LLORENÇ	

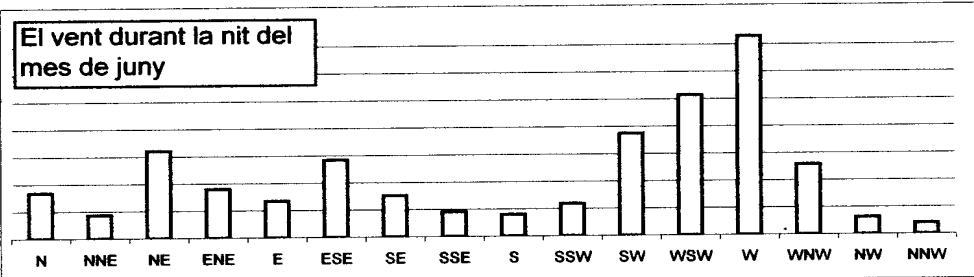
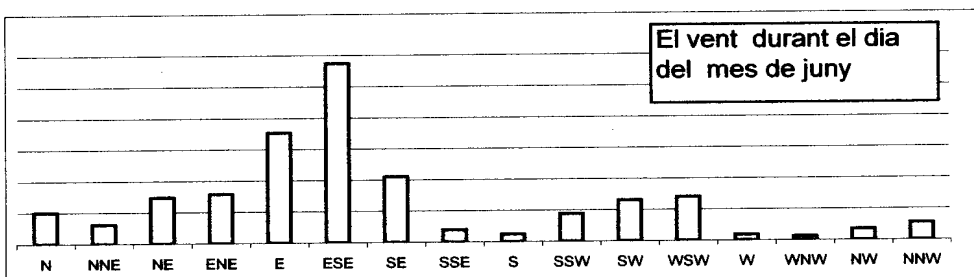

LA PLUJA EN EL NOSTRE TERRITORI Juny 2007

La pluja, en el mes de juny, tan sols no ha puntuat: està entre res i uns pocs litres per metre.
Per tant, he considerat que em podia estalviar les telefonades als nostres col·laboradors.

Xesc

Resum comparatiu		
juny, anys	2007	2006
Cel seré	19	19
Cel nuvolat	10	8
Cel cobert	1	3
Gelades	0	0
Calabruix	0	0
Boirades	0	0
Tempestes	1	2
Temp. màx.	34,6	32,9
Temp. mín.	13,6	10,1
Mitja del mes	23	22,4
Màx. mitja	28,1	27,9
Mín. mitja	17,6	16,9
Pluja del mes	2,4	3,8
Pluja acumulada	316	281,1
Velocitat màx.		
S. Llorenç	40,2	50
Sa Fontpella	61	78

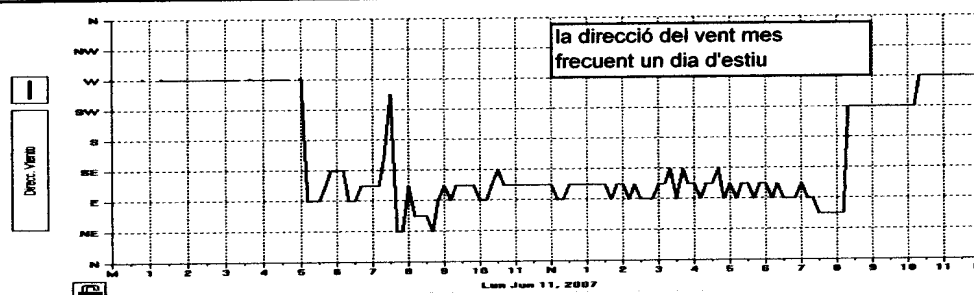
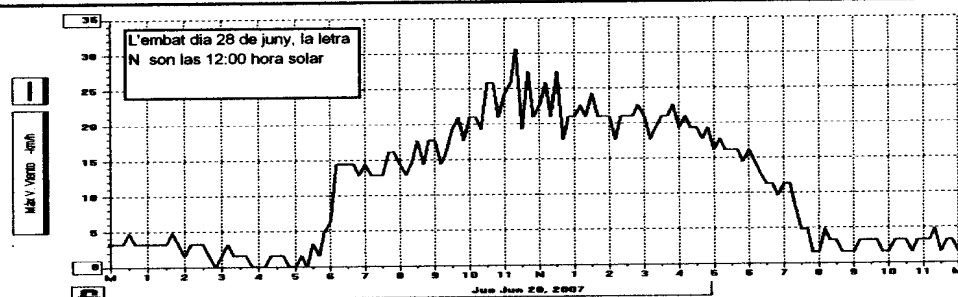

Comentari

Aquesta vegada la cosa va de vent. El primer quadre marca la freqüència del vent de l'estiu a Sant Llorenç durant el dia; el segon, durant la nit; el tercer, la velocitat durant el dia complet; i el quart, la direcció durant les 24 hores. Aquestes són gairebé les condicions de tot l'estiu, tot i que de tant en tant es veuen alterades per la influència de qualque depressió que fa variar tot l'esquema.

Així tenim que devers les 9 del matí el vent comença la tasca; devers les 3 del capvespre arriba al màxim, per acabar a zero a posta de sol; després canvia de direcció, com es veu en el gràfic, i bufa a menys de 5 km/h en direcció cap a la mar, de nit.

Xesc

Energies renovables sí, però no a qualsevol preu, a qualsevol lloc ni de qualsevol manera

Fa unes setmanes la premsa s'ha fet ressò de la possibilitat d'instal·lació d'un o varis parcs eòlics al municipi de Sant Llorenç des Cardassar. Un parc eòlic és l'agrupació en un espai determinat d'un nombre variable de molins amb la finalitat de generar energia elèctrica.

Segons les informacions, tretes amb comptagotes de l'administració autonòmica, els llocs on es preveu que es puguin instal·lar els parcs eòlics al municipi de Sant Llorenç són el Puig Colomer, quatre molins, a s'Esquerda, set molins i a les muntanyes de Pocafarina, sis molins. L'alçària d'aquests aparells, segons la comissió balear de medi ambient és de 125 m. Pensau que el campanar de Sant Llorenç en fa 34, de metres, per tant seran més de tres vegades més alts. Les bases que han de suportar aquests molins tenen una estructura superior als 50 m² i es fa necessari fer més de set quilòmetres de vials i síquies per poder passar els tubs que han d'unir els molins de cada parc eòlic amb la xarxa de tensió.

Avui en dia, preocupats com estam pel canvi climàtic i els seus efectes, s'han de considerar positives aquelles iniciatives que pretenen reduir l'ús dels combustibles fòssils (carbó, petroli o gas) per produir energia elèctrica i ho volen

fer a través de l'ús de les energies renovables, entre les quals es troba l'energia eòlica, però hem de ser conscients que a Mallorca un dels béns més preuats que tenim és el territori i hem d'anar en compte a fer-lo malbé.

Heu pensat en l'impacte visual i paisatgístic, que pot suposar que a les muntanyes de Sant Llorenç s'hi instal·lin uns monstres de metall? Heu pensat en el mal que això pot fer a tota la contrada i a la seva economia? Heu pensat en el desastre ecològic que suposaran aquests molins per a la fauna de la zona i per a les persones que hi habitin aprop? Heu pensat en el renou que faran

aquests artefactes? Heu pensat en la baixada de preu de les finques on s'instal·laran els molins i de les cases i finques dels voltants? Heu pensat en el mal que faran aquests molins al sector dels agroturismes i del turisme en general? Heu pensat en com quedarà de malmès el nostre paisatge? Hi ha un refrany mallorquí que es podria aplicar ben bé a aquesta situació: "Val més la corda que el bou", o sigui, són molts més els inconvenients que podem patir que els avantatges que ens poden proporcionar aquests molins de vent, la instal·lació dels quals no està en mans de l'Ajuntament, que ja s'ha pronunciat

desfavorablement i ha aprovat una moció en contra, amb l'abstenció d'UM. La decisió està en mans del Govern de les Illes Balears, perquè la Llei d'acompanyament dels Pressuposts del 2007, introduí una norma, a instàncies del PP, per la qual els promotors dels parcs eòlics no necessiten autorització del Consell ni de l'Ajuntament per instal·lar els molins en sòl rústic. El vist i plau depèn en exclusiva de les conselleries de Comerç, Indústria i Energia i de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears, que de moment han paralitzat la tramitació, però som els habitants de les contrades de Sant Llorenç des Cardassar els qui haurem de patir-ne les conseqüències i per tant ens correspon exigir als poders públics, mitjançant les mobilitzacions que facin falta, que no permetin aquest atemptat contra la natura.

